Beelden en stemmen

Hélène Swarth

bron
Hélène Swarth, *Beelden en stemmen*. P.N. van Kampen en Zoon, Amsterdam / Ad. Hoste, Gent 1887

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/swar008beel01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

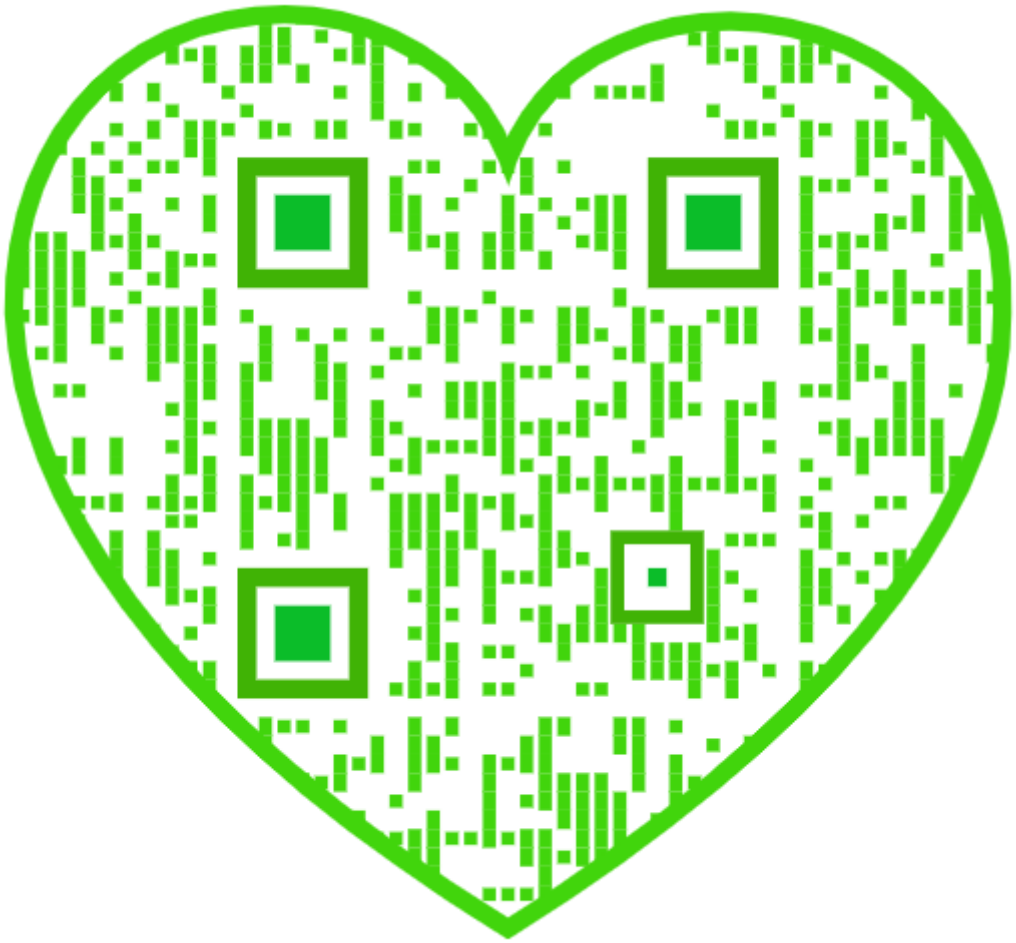

Aquarellen.

Uit de kinderwereld.

I. In het dal.

Zacht, door de blaadren, glijdt het zomerzonlicht,
In 't groene dal, waar blonde kindren spelen.
Een jaagt naar vlinders, de ander zoekt naar bloemen.
Een derde grijpt, met beide handjes, flinkweg,
Een wilgentak, die laag op 't welig gras hangt,
Wiegt zich een wijle en kloutert koen naar boven.
Door 't grijsgroen loover blozen bloote beentjes
En onder 't mutsje stralen klare kijkers.
Ginds reit ten vluggen rondedans een groep zich.
Ei! zie die lokken en die linten wappren!
In aller oogen flikkert levensblijheid,
Op aller wangen bloeit der vreugde bloesem.
Een aardig meisje - de oudste - heft een liedje aan,

En lustig galmt, bij 't vroolijk ommezwenken,
De gansche troep het welbekend refrein na,
Terwijl de wind die, even dartel, meestoeit,
Haar rozerokje en gulden lokken oplicht.

II. De frambozen.

Klein Blondje lacht, de handjes vol frambozen.
De groene struik die, mild, zijn roode vruchten
Haar snoepziek mondje en gragen vingers, aanbood,
Is leeggeplunderd. O 't was zóó verleidlijk!
En op haar schat kan moeder toch niet boos zijn!
Blij schiet de zon door 't loof der hazelaren,
Op lokkenblond en lippenrood haar goudglans.
Op 't linnen jurkje met zijn lichte zandkleur,
Op donzig halsje, op mollig rozeknietje,
Op 't wazig purper der frambozen, wiegelt
Der blaadren schaûw, bewogen door het koeltje.

III. De schommel.

Vlug als een vogel, vliegt de kleine schommel,
Een krakend plankje aan lange koorden zwevend,
Omhoog, omlaag, nu tusschen 't loof verloren,
Dan 't grasveld rakend met gewiekte schaduw.
Op 't enge plankje, nauwlijks breed genoeg
Voor 't voetenpaartje van zijn lichten last,
Staat, flink en fier, de handjes aan de touwen,
Met vonklend oog en warmberoosde wang,
't Langlokkig meisje en juicht, wen 't zomerwindje,
Vol loovergeuren, 't gloeiend voorhoofd koel streelt,
En 't fladdrend haar, gedragen door den luchtstroom,
Als gouden vleugels, rhythmisch op en nêer klept.

IV. ‘Eerlijk deelen!’

Op bloote voetjes sluipt de blonde bengel,
- Terwijl, voorzichtig, zusje een oogje in 't zeil houdt, -
Den rozenheg door, in den groenen boomgaard
Waar, onbewaakt, verleidlijke appels rijpen.
De breede boom breidt, over zusje en broertje,
Zijne armen uit, met lokkend ooft beladen.
Begeerig blikt de knaap en heft de hand reeds
En aarzelt nog, als 't meisje knikt: - Gerust maar!
Laag hangt de vrucht en biedt haar bolle blooswang.
Eén sprong, één greep - en weg is de appelroover,
In 't vrije veld, gevolgd door Zus, die gretig
De handjes ophoudt, manend: - ‘Eerlijk deelen!’

V. Bij den vijver.

Op 't zodenbankje, bij den breeden vijver,
Welks vonklend vocht in de avondzonne glinstert,
Als vloeibaar goud, in 't bevend espenlommer,
Zit, mijmrend stil, de moeder met haar tweetal,
Een blozend meisje, kozend met haar pop,
Een schoone knaap met donkre flikkeroogen.
Op moeders knieën klimt de schalksche bruinoog
En vleit om sprookjes. Vriendlijk straalt de zon,
Door 't lichtgroen loover, op het lieve groepje.
Zacht ruischt de wind een lied van vrede en vreugd.

VI. Opstaan.

Bij 't blanke bedje staat de blonde kleine,
Met bloote voetjes, op het mollig vloerkleed,
En geeuwt en rekt de poezie rozeleedjes,
Terwijl zij, traag, de loddrige oogjes uitwrijft,
Met beide handjes, tuimlend, sluimerdronken.
Door 't geel gordijn glijdt zacht een zonnestraaltje
Op 't lief gelaat, omlijst door lichte lokken,
Op 't leliehalsje en 't afgezakte hemdje.
Door 't open venster vliegt een duif naar binnen,
Met zoet gekoer en vroolijk vleugelkleppen
En spreidt haar wieken over 't blonde hoofdje.

VII. Paardrijden.

Vóór 't breede huis, in 't volle morgenzonlicht,
Gedost in fulp, fier op zijn paardje, melkwit,
Laat zich de knaap door moederlief bewondren.
Fraai, onder 't mutsje, glanst de lokkenfranje
En 't lange haar, dat op zijn kanten kraag golft.
Hoe blinkt zijn blik, hoe bloost zijn wang van blijheid!
Het vurig paardje schudt de blanke manen.
Recht als een kaars, de teugels trotsch geklemd in
De fijne hand, betoomt zijn blonde meester
Het trapplend dier en oogt nog eens naar moeder.
Aan 't open venster bloeit haar lieflijk aanschijn,
Een bleeke roze, omgroeid door winde en wingerd.
Hoe prachtig kleurt, bij 't blond en 't blank van 't jongsken,

Dat blauw fluweel! Hoe glinstren spoor en rijlaars!
Hoe geestig groet hij met de kleine rijzweep!
- ‘Wees niet te wild!’ vermaant haar blanke vinger,
Terwijl de ruiter blij: ‘Vaarwel!’ haar toeroept.

VIII. De verandah.

Vóór 't blanke huis, in 't lommer der verandah,
Omrankt van roode en ambergele rozen,
Ligt, zacht zich wiegend in den lagen hangmat,
Een jonge vrouw met halfgeloken oogen.
Op 't vriendlijk aanschijn trilt de schaûw der blaadren,
En 't vredig mondje omzweeft een lichte glimlach.
Zie! dicht bij moeder speelt een lieflijk kind,
Een goudblond meisje, stoeiend met haar geitje.
Haer fijn profiel en perzikwang beschaduwt
Een losgevlochte breedgerande stroohoed.
Naar rozenranken streeft haar dartle speelnoot
En heft den kop en strekt zijn buigzaam nekje
Naar 't slingerloof, waar 't roosje met den wind koost,
Verleidlijk blozend - als, met zoeten dwang,
Ze om 't melkwit halsje een lichtblauw lintje vasthecht.

IX. Eerste communie.

Deemoedig vroom, in blank gewaad en sluier,
- Een witte wolk, - het blonde hoofd gebogen,
Met bleeke wang en nêergeslagen wimpers,
Wacht nu het meisje, al lang gereed, het rijtuig,
Dat haar ter kerk, naar 't plechtig feest, moet voeren.
Hoe bevend klemt ze in 't engbekleede handje
't Fluweelen kerkboek, wit met zilvren sloten,
En 't blanke beursje, door welks zijden mazen
Zoo menig muntstuk - goud en zilver - glinstert!
Voorzichtig houdt zij aan één punt den zakdoek,
- Ragfijn batist met kostbren kant onzoomd -
En tuurt, heel ernstig, naar de fijne voetjes,
Die, net geschoeid in lelieblank satijn,

Hun vroolijk vliegen langs bebloemde velden,
Den vlinder schier te vlug in 't spel, verleerd,
Nu deftig staan, gelijk een jonkvrouw past,
Die - ach! hoe 't hart van vrome vreeze popelt! -
De heilge hostie, uit gewijde handen
Ontvangen gaat, als 't lichaam van haar Heiland.

X. Vier uur!

Reeds werpt de zon haar goudgloor dwars door 't loover
Der linden, bloeiend op het breede schoolplein.
Nu trilt de lucht van schelle kinderkreten
En vroolijk stormt de bende boerenknapen,
Van dwang bevrijd, niet lei en boek, de deur uit.
Hier rolt een hoepel, ginder zwenkt een priktol.
Een blonde guit haalt knikkers uit zijn broekzak
En graaft een putje in de geblakerde aard, waar
De grijze grond van droogte is doorgespleten.
Bij 't ijvrig bukken dekt een vlassen voorlok
Zijn helder oog. Het spel vangt aan en 't zonlicht
Beglanst de glazen bontgekleurde knikkers.
De jonge meester draalt nog op den drempel
En stopt zijn pijp en luistert, in gepeinzen,
Naar stemgejoel en kletterende klompen.

XI. Speeluur.

Bevrijdend vroolijk, galmt door 't wijde luchtruim,
Met koopren klank, tot twaalfmaal toe, de klokslag.
Luid juichend stroomt de meisjestroep naar buiten
En blij gebabbel vult de ruime speelplaats.
Twee blanke blondjes slingren 't snelle springtouw
Voor 't blozend bruintje, een aardig kind met kroeshaar,
Wier speelsche voetjes hupplend op en nêer gaan.
Eene andre werpt omhoog den bonten speelbal
En vangt dien vlug in 't opgeheven handje.
Hoe lieflijk bloeit, waar gindsche bende in 't rond danst,
Met lach en zang, die krans van kinderkopjes!
Terwijl een kleintje, in 't zonnig zand gezeten,
Haar popje wiegt, vermanend: ‘Kindje, zoet zijn!’
En 't aan haar mond drukt, met een fermen klapzoen.

XII. De perzik.

Breed spreidt de boom, met donzig ooft beladen,
Zijn knoestige armen over 't lichtgroen latwerk
Dat, sterke steun, den zoeten last helpt torschen.
En bij den boom, met blikken vol begeerte,
Staan knaap en meisje, meer dan half verleid reeds.
Bekoorlijk bloost de rijpe ronde perzik.
Op zusjes schouder legt de knaap zijn handje
En stamelt smeekend - ‘Toe! pluk gauw! ik durf niet!’
En moedig heft, vuurrood van 't koene waagstuk,
- Als Vader kwam! - het blonde zondaresje
Den blanken arm naar 't purpren paradijsooft,
Plukt snel de vrucht en splijt die vlug doormidden
En deelt haar buit, al fluistrend: - ‘Laffe jongen!’
Met bangen broêr, die achter Eva wegschuilt.

XIII. Soldaatjespelen.

De knapen spelen, op de breede plaats,
Met houten sabel en geweer gewapend,
En krijgsmuziek van trommel en trompet.
Roodwangig zusje, een degen in de vuist,
Speelt juichend mee en houwt er flink op los.
Vlak onder 't neusje, om 't rozelipje, heeft
Ze een zwaar paar snorren fluks zich aangeschaft,
Door Broêr geteekend met verkoolde kurk,
En op haar hoofdje prijkt een gouden helm.
Ver van de kindren met hun woest getier,
Zit moeder, stil gebogen over 't werk,
Waarin de naald, snel prikkend, voorwaarts glijdt.
Daar springt, met vliegend haar en vonklend oog,

De houten kling in 't handje vastgeklemd,
't Roodwangig meisje op eens naar moeder toe.
- ‘Mamaatje, luister! *Ik* ben generaal
En 'k heb den vijand gansch verslagen! Zeg,
Word ik soldaat, als 'k groot ben? Toe, zeg ja!’
- ‘Neen, lacht een knaap, die meer van 't leven weet,
Dat kan niet, zus! Geen vrouw wordt ooit soldaat.’
- ‘Mamaatje, is 't waar? vraagt zusje, en weifelt nog,
Ik houd van vechten!’ - ‘Kind, dan krijgt ge uw zin,
Lacht moeder droef: soldaatje niet, maar vrouw,
En strijd genoeg, o kleine, strijd genoeg!’

XIV. Het doode kindje.

In 't witte wiegje slaapt het jonge kind
Den diepen doodslaap. Tripplend, in het licht
Der lentezon, die stroomt door de open deur,
Treedt zusje binnen, 't blanke boezelaar
Vol voorjaarsbloemen, die ze om 't kindje schikt.
Haar rozehandje, dat geen schroom nog kent,
Legt op het kussen gele crocusbloem,
Gevlamde tulp en blauwe hyacinth.
Dan kijkt ze een poos, met open mond, en lacht:
- ‘Hoe mooi is Brôer nu! net een wassen pop!’

XV. De gebroken vaas.

De kleine pruilt, één vinger in den mond.
Aan honderd scherven ligt de mooie vaas
Van echt Japansch, die ze omwierp in haar spel.
Het zwarte katje rekt zich uit en slaat
De speelsche klauwtjes in den boozen bal
Die 't onheil stichtte. En met de rozevuist
Wischt fluks uit de oogen 't kind de traantjes weg.
Komt straks mama, zwart Poesje krijgt de schuld.

XVI. Op den markt.

Om 't linnen tentje, trillend in den wind,
Waar lekkre waar der kleinen snoeplust wekt,
Sluipt sluw de knaap en drentelt heen en wêer.
De zilvren vischjes tintlen in de zon,
Roodkoonige appels glansen, en het goud
Der sinaasapplen blinkt verleidlijk. Stil!
Het oude vrouwtje is ingedommeld. Nu
De kans gewaagd! Daar rolt, van 't stalletje af,
Zoo'n gouden bal, toevallig, op den grond.
En, onbemerkt, kaapt snel de looze dief
De gulden vrucht, bevlekt door 't slijk der straat.

XVII. Kwâjongens.

In 't blinkend blauw verrijst de blanke god,
Een stille glimlach om den marmren mond.
Om 't voetstuk heen, danst, schaterend van pret,
Een bende bengels, jouwt den zwijgende uit,
En schreeuwt in koor een sarrend straatrefrein.
De kleinste kruipt door 't slijk en gooit den god
Een handvol modder naar 't gelaat, maar kan
't Niet hooger slingren dan den slanken voet.
Eén werpt een steen en de andre trekt den klomp
Van 't morsig voetje en smijt dien naar het beeld.
Doch, blank in 't blauw, verrijst de schoone god,
Een stille glimlach om den marmren mond.

XVIII. Kinderspel.

De kindren spelen. De een, met ernst en ijver,
Bouwt kaartenhuisjes, die de wind omver blaast,
Terwijl blond broêrtje, een knaap met vliegend vlashaar,
Papieren bootjes op de beek laat drijven
En kleine zus, met rietje en flikkrend zeepschuim,
Aan 't bellen blazen, blij, de bonte kleuren
Bewondrend gâslaat, tot de bel uiteenspat.
In 't rozenperkje buigt de bleeke roos
Het stervend hoofdje en laat haar blaadjes vallen.
Een krakende olmtwijg strekt een vluggen vogel
- Eén oogwenk slechts: hij fluit en vliedt - tot rustplaats.
Gewiekte wolken vliegen over 't luchtblauw.

Zacht schudt de wind, van boom en struik, een regen
Van dorre blaadren, bruin en geel, ter aarde
En blaast, op 't water, 's knaapjes brooze vloot om.

Op 't wrakke bankje, omlijst door welkend loover,
Zit, hand in hand, een minnend paar te droomen
Van eeuwge liefde en onverstoorbaar heil.

Woud en weide.

I. Herfstdag.

Blauwgroen, bezaaid met bruine blaadren, strekt zich
Het welig grasfulp, waar de voet in wegzinkt,
Ver achter 't woud, tot aan het effen meer, uit.
Ginds, op de gladde stille watervlakte,
Beschrijft een eiland, groen met roode bloemen,
Een halven kring van onbewogen lommer.
Geen windje waakt, geen vogel laat zich hooren.
In vromen vrede sterft de heldre herfstdag,
Die 't vonklend blauw verkeert in zachten goudgloor.
En langzaam, plechtig, daalt de zon ter ruste,
Waar 't beukenloof zich tot een bronzen boog welft.

II. De weide.

In gouden glansen ligt de groene weide,
Nu de avondzon in 't berkenboschje wegzinkt
En schuinsche stralen op den fulpen grond giet.
Zie! naast zijn moeder rent een rosbruin veulen,
Een dartel dier, den wind te vlug, de wei door,
En hinnikt blij, en schudt de lange manen.
Bij 't smalle slootje, waar een grijze knotwilg
Te droomen staat, herkauwt een loome koe.
Aan 't wagglend hekje leunt de herdersknaap,
Een blonde borst met blozendbolle wangen,
En tuurt naar 't huisje, omrankt van blauwe-regen
En kamperfoelie, waar de groene luiken
Met roode randen, tegen 't muurtje kleppren

En, vóór de deur, een meisje staat te breien,
Een flinke deern, met bloote rozenarmen
En paerschbont jak, waaronder 't hartje popelt,
Terwijl de moeder, kijvend en bedrijvig,
In huis en hof, al schommlend, heen en wêer gaat.

III. De beukendreve.

De zomerzon bestraalt de beukendreve,
Dwars door 't gebladert, met haar rossen goudgloed.
In 't lisplend loover zucht de zuidewind;
Aan 't smeltend luchtblauw drijven donzen wolkjes.
Rechts van den weg, waar blauwe plassen blinken,
Geleidt een paadje, kronklend tusschen 't koren,
Naar 't grijze dorp, waar 't langzaam luidend klokje
Ter vrome bede en stil beschouwen noodigt.
Met loome schreden gaat een herdersknaap,
Verzeld van kudde en hond, de lange laan door.
De kleine bellen klinken rein als zilver;
En teeder trilt, in 't weemlend twijgenlommer,
Het avondloflied van een laten vogel.

IV. Het brugje.

Op 't smalle brugje, in 't lommer van een treurwilg,
Die over 't meer verlangende armen uitbreidt,
Zit, droomend stil, de hengelroè ter hand,
De school ontsnapt, de bruine knaap te visschen.
In 't oevergras, bezaaid met madeliefjes,
Wierp hij zooeven nêer de gele stroohoed.
Nauw fronst zijn voet die, blank, van 't bruggetje afhangt,
De zilvervlakte met een fijnen rimpel,
Waar, nu en dan, de rozeteen het meer kust.

V. Het looverhutje.

In 't schuttend lommer der geschoren linden
Van 't looverhutje, vóór de kleine herberg,
Zit de oude boer en rookt zijn pijp, tevreden.
Op 't ronde tafeltje, in het hooge bierglas,
Kraalt, helderbruin, de blankbeschuimde laafdrank.
Een blauwe kiel bedekt zijn breede schouders
En zilverhaar omlijst, in lange lokken,
Zijn rimplig hoofd en bruingebrande koonen.
Aan 's meesters voeten ligt de ruige hond
En rust behaaglijk in de koele schaduw.
En lachend blikt, door 't saamgevlochten loof heen,
Een blinkendblond, nieuwsgierig zonnestraaltje.

VI. Op de hoeve.

Fel brandt de zon. Half open staat de graanschuur,
En, wandlend, pikt, gevolgd door al haar kiekens,
Den korrels koorn een kakelende klokhen.
In 't blaakrend zonlicht, op een bruinen boomstam,
Die, nêergeveld, bemost, in 't gele zand ligt,
- Verslagen titan - kraait een haan victorie,
En pronkt, verwaand, met glansend groen gevedert.
Rood gloeit zijn kam, gelijk, in 't veld, de klaproos;
Schel klinkt zijn kreet en wekt de sluimrende eendjes,
In 't riet gedoken, bij den donkren poel.

VII. De woudlaan.

In vrede en schaduw ligt de wijde woudlaan
Waar, nu en dan, een eikel op liet mos valt.
Onhoorbaar wipt, tak op, tak af, een eekhoorn,
Terwijl een vogel, wielewaal of lijster,
In 't hoog geboomte een zoete melodie zingt.
Door 't blauwe plekje, tusschen 't groen gebladert,
Klein stukje hemel, zendt de zon haar stralen,
Als goudgewiekte, bliksemvlugge boden.
Uit ritslend loover vliegt, met blij geklapwiek,
Van tijd tot tijd, een perelgrijze duive op;
En 't heesterhout door, vliedt een vlugge hinde
Naar 't ver verschiet waar, tusschen 't groen der twijgen,
Verleidlijk koel, een zilvren vijver tintelt.

VIII. Badende knapen.

Mild zaait de zon, door 't klaterloof der popels,
Haar gouden spranken op het stroomend water,
Waar, slank en blond, twee vlugge knapen zwemmen,
Als zwanen blank en fier als jonge goden.
Op hals en armen beeft der blaadren schaduw
En vonklend vloeit, van beider breede schouders,
In 't golvenblauw een regen van juweelen.

IX. Zomeravond.

Op 't wieglend koren glanst de roode goudgloed
Der zon die wegzinkt, diep in 't zwartgroen pijnwoud.
Van 't verre weiland keert, barvoets, de knaap wêer,
En leidt naar stal de koe, die willig meegaat.
Fraai kleurt de korte bruine broek, versleten
Katoenfluweel, bij 't roode wollen wambuis.
De rosse koe volgt trouw haar jongen meester,
Den zandweg langs, waar dwarrlend stof een goudwolk
Om 't ras verdwijnend landlijk groepje toovert,
Naar 't grijs gehucht, waar 't glooiend groen der heuvels
Een blanke geit verlokt tot eenzaam dwalen,
Terwijl de scheper, die zijn kudde voortdrijft,
De ruige helling af, naar 't stille dal wêer,
Met schel gefluit de zwerveling terugroept.

X. De sprokkelaarster.

Een bundel rijs op 't hoofd, de roode zakdoek
Om bruine koon en scherpe kin gebonden,
Keert, door het bosch, waar, droef, de noordewind huilt,
De sprokkelaarster naar de verre hut.
Den dunnen doek ontsnapt een grijze haarvlok,
Die grillig fladdert om 't gerimpeld voorhoofd.
Ruw schudt de wind de zwiepende olmenkruinen,
En aaklig klagend krast de raaf, die rondvliegt.
Rood als een kogel van gesmolten koper,
Gloeit de avondzon, diep achter 't bruin getakte,
En werpt, vóór 't vrouwtje, een reuziglange schaduw.

XI. Sneeuwveld.

Stil, op de weide, spreidt haar witte wade
De wintersneeuw en laat geen sprietje zichtbaar.
Op 't blanke veld straalt zacht de zon haar vuurblos
En kleurt de kim en tint de sneeuw met rozen.
Op 't avondrood steekt fijn het bruin geboomte af
Van dorre wilg en bladerloozen popel.
Hier speelt en stoeit een bende boerenknapen,
Met luiden lach en gloeiendroode koonen.
De een bukt zich vlug en kneedt een fermen sneeuwbal,
Twee worstlen saam; de juichende overwinnaar
Rolt fiksch zijn vijand in de donzen deken.
En 't is een joelen, dat de vogel opschrikt
Die, angstig tsjilpend, over 't sneeuwveld rondhupt,
Als een der knapen, raak, een blanke bal treft.

XII. Avondzon.

Op 't wazig water, wiegt de westewind
Het wilgenloover zachtjes heen en weder.
En 't sluik gebladert, groen met zilvren wêerschijn,
Streelt, achtloos vriendlijk, met zijn vochte vingren
Den slanken boot, traag dobbrend op den vloed.
Door 't lichte lommer lacht der zonne roosgloed
En kleurt den zwaan die, plechtig stil, voorbijzwemt,
Met warmen glans, gelijk een zwellend zeil
Het flikkrend rood der verre vuurbaak opvangt.
Zacht klaagt de wind door wilge- en elzenloover
En wekt een wêerklank in het lisplend lisch.

XIII. De sneltrein.

Voort vliegt de sneltrein, vlakke velden door.
Op stijgt de stoompluim, grauw in 't grauw der lucht,
Zweeft nêer en blijft een lange pooze, laag,
In vlokken hangen, - zilvrig duivendons.
Ginds grift de ploeg haar voren diep in de aard,
De zwartbruine aard, die dampend opensplijt.
En fijn steekt af, op 't herfstlijk hemelgrauw,
De donkre silhouette van het ploegpaard
En 't roode wambuis van den flinken boer.

XIV. Stoppelveld.

In lange reien staan de gele garven,
Recht langs den weg, op 't leeggemaaide koornveld.
Hoog, boven 't blauwzwart dennenbosch, verheft zich
De volle maan in 't wolkloos avondblauw.
Geen zoeltje zucht; geen vogel stoort de stilte
En roerloos ligt, op 't ruige stoppelveld,
De donkre schaduw van het zware mastwoud.

XV. Aan 't water.

Bij 't spieglend water, door geen wind bewogen,
Waar 't hemelblauw zijn klare diepte in wéérkaatst,
Waar, wijd ontplooid, de witte waterlelie
Op breede blaadren zacht haar kelk laat rusten,
En tusschen 't lisch de goudgele iris bloeit,
Verheft zich, wit met blinkendroode pannen,
Een vriendlijk huisje, ombloeid door hofje en boomgaard,
Een reuzetuil van roze en blanken bloesem.
Aan beiderzij der witte woning, steken
Twee groene popels, flink en fier, het hoofd op,
In 't reine luchtblauw, waar de lentezon
Hun trillend loover streelt met gouden lichtglans.

XVI. De vaart.

Het bruine schip doorploegt de stille vaart,
En groeft zijn voren, zilverblank, in 't water,
Gelijk een smart, die lange sporen nalaat
In de effen ziel en rimpels grift in 't voorhoofd.
In de avondstilte hangen slap de zeilen
- Zoo laat een zwaan de moede vleugels hangen -
En forsche mannen trekken 't zware sleeptouw.
Aan 't rozig perelgrijs der transen drijven,
Uit mist geboren, lage looden wolken.
Der slanke popels kale twijgen weven
Op 't hemelgrauw borduursel, fijn als kantwerk,
Waar nog een vogel zingt van hoop en leven,
Terwijl de zon haar laatste vlammen uitdooft.

XVII. Dorre heide.

Verlaten ligt, zoo ver des wandlaars oog strekt,
In najaarsneevlen de uitgebloeide heide.
In 't bruine heikruid zingt de wind zijn klaaglied;
In 't grijze luchtruim drijft de wind de wolken,
Gelijk een herder snel zijn kudde voort.
Ver, in 't verschiet, waar vlakte en lucht inéénsmelt,
Verrijst en wijst een enkle heuveltop,
In zilverwaas, nauw zichtbaar nog, ten hemel.
Een donkre dèn bekroont den heuvelspits,
Een trotsche boom en de eenige in den omtrek.
Gelijk een vinger, wenkend wie daar doolt,
Wijst hij den weg den afgedwaalden zwerver,
En streeft omhoog, in eeuwige eenzaamheid.

XVIII. Winterlandschap.

Laag, boven 't bladerloos geboomte, drijft nu,
Vóór 't aangezicht der bleeke winterzon,
Loodgrauw en zwaar, een dichte wolkenmassa,
Den tragen wandlaar dreigend met een sneeuwbui.
In 't grijze ruim ontwaakt de wilde windvlaag
En fronst de golven, als een toornig aanschijn,
Zoodat, van angst, het lichtbewogen lisch beeft
En, diep in 't water, 't zilvrig vischje wegduikt.
De blanke grond, doorploegd met diepe voren,
- Vaak trok hierlangs, wen de aard van regen week was,
Een krachtig paard de zwaarbeladen vrachtkar,
Ter stede heen, - is hobblig hard bevrozen.

Een enkle priester wendt zijn kalme schreden
Naar de oude kerk, wier klokgelui hem noodigt,
En leest gebeden uit zijn zwart getijboek,
Waarvan de wind de gele bladen omslaat.

XIX. Landweg.

De moede maaier keert van 't verre veld wêer,
De blanke sikkel op den breeden schouder.
De dag versmelt in zilvren schemerschijn
En tint met dommlig paersch de heuveltoppen
Waarboven, lichtblauw, de avondsterre blinkt.
En langs den landweg trekt een hijgend tweespan
Rosbruine paarden, langzaam, 't mulle zand door,
Een hoogbeladen waggelende wagen,
Met geurig gras, nog versch van 't veld, bevracht.

XX. De beek.

Met zachter gloren glijdt de middaggloed
Door 't sappig groen der zongedrenkte blaadren
En kust de golfjes van de snelle beek
Die, koel en klaar, langs 't lommerlaantje wegvliet.
Hoe glinstrend glad, op 's beekjes bruinen bodem,
Glimt ronde kei en kleingemalen kiezel!
De breede varen wuift met groenen waaier
En 't zilvren mos, waarover 't water heenvloeit,
Werpt links en rechts, in 't open hart der bloemen
Een paarlenregen. Blauw vergeet-mij-niet
En stralend blank, half blozend madeliefje,
Elk krijgt zijn deel. De hooge halmen, spichtig
Als fijne speren, buigen stil ter aard,

Als 't glippend golfje glijdt langs 't oevergras.
Blauw, door 't gebladert, blinkt de zomerhemel,
Als vriendlijk nederblikkende englenoogen
En, even zichtbaar, zweeft, op 't vluchtend beekje,
De schaduw van een vogel, die voorbij vliegt.

XXI. Langs het woud.

Veerkrachtig mos, bezaaid met roodbruin loof,
Bekleedt het voetpad tusschen heide en woud.
Der pijnen pijlers schieten recht omhoog
En 't zachte zonlicht werpt een rozeglans
Op 't wintersch woud, waar wind noch vogel zingt.
In violette en bruine wazen, ligt
De grootsche heide. Stilte heinde en ver.
In kloof en delling dalen, dof en droef,
Als donker dons, de schaduwen des nachts,
Doch op de heuvlen draalt de rosse gloed
Der laatste kussen van den Zonnegod.

XXII. Op den heuvel.

Beklommen is de hooge heuveltop.
En aan mijn voeten ligt de grijze stad,
In lichten nevel, zachte zilverwá,
Niet grooter schier dan 't brooze speelgerei
Van houten huisjes, boomen, spichtig-slank,
En kerk, met koepelkruin of torenspits,
Door kinderhandjes, net, met moeders hulp,
Bijeen geschikt op 't groene tafelkleed.
Als vogelzwermen zweven wolken, blank
En perelgrijs, laag over 't landschap heen.
En, gloedrood, zinkt der zonne reuzenbal,
In 't blinkend bad van gouden nevels weg,
Als liet de hemel, uit zijn blauwen tent,
Dien purpren appel vallen in den schoot
Der aard die, dankbaar voor zijn milden min,
Zijn blik wêerstraalt, met reinen rozegloed.

XXIII. Het hert.

In 't wilde woud, verstrikt in 't struikgewas,
Houdt hijgend halt het hooggetakte hert,
En tuurt schuinsweg, met schichtig-schuwen blik,
En luistert.... of geen snuffelende hond,
Verraderlijk geslopen over 't mos,
Dat, dik en donzig, elk geluid verheelt,
Met looze list, zijn wijkplaats heeft ontdekt.
Door 't hooge loover, dat zijn vlucht beschut,
- Als ware in elken tak, wiens bladerpronk
Van herfstlijk rood, scherp afsteekt tegen 't blauw,
Een geest gevaren, die beschermen wil, -
Straalt, vonklend op der stammen rosgoud mos,
Een zonnestraal, en valt op weidsch gewei,
Vaalbruine borst en zachtgekromde knie.

XXIV. December.

Nu mist het woud zijn purpren najaarspracht.
Een ritslend kleed van rosse blaadren dekt
De weeke wegen, waar 't geplet fluweel
Van plekken mos, smaragdgroen, zichtbaar bleef.
De hooge boomen, zwart en bladerloos,
Wien grijsgroen mos de ruigen stammen dekt,
Herdenken, droef, den zoeten zomertijd,
En schudden zacht den wijzen, kalen kruin.
In de oude toppen klaagt de winterwind.
Door 't huivrend schaarhout vaart een lange zucht,
En trillend klapwiekt, als een bruine vlinder,
't Verdorde blad, dat trouw bleef aan zijn tak.

XXV. Veld in het voorjaar.

Vóór 't huisje in 't veld, staat, fier, het vuistje vol
Van gele garst, die ze uit haar schortje put,
Het boerenkind en roept haar kippen saam.
En klokkend, kaaklend, kraaiend, stuift de zwerm
Van pluimgediert naar 't kleine meisje toe.
In de appelboomen suist de morgenwind
En schudt een wolk van blanken bloesem af,
Op 't jonge gras, besprenkeld, hier en daar,
Met paersch viooltje en gele sleutelbloem.
Een zwarte zwaluw piept op 't strooien dak
En rept de wiekjes om de kleine schouw,
Waaruit, lichtkrullend, als een vederbos,
De grijze rook opkronkelt in het blauw.

XXVI. Spelevaren.

Op 't gladde meer, groentintlend als smaragd,
Glijdt, zacht gedreven door d'onhoorbren slag
Der riemen, rhytmisch golvend op en nêer,
Het slanke bootje met zijn lichten last,
Daarheen, waar 't boschje lokt met lommerloof.
In 't bootje ligt, in zachtblauw zomerkleed,
Een mijmrend meisje, en vlecht in 't vallend haar
Dat, zwaar en zwart, haar blank gelaat omgolft,
Een gelen krans van oeverbloemen, pas
Geplukt van 't lisch, waartusschen 't bootje lag.
Om 't roode mondje trilt een stille lach,
En uit die halfgeloken oogen straalt
Een blik die, bliksemhel, den blonden knaap,
Als hij bij 't roeien zacht voorover helt,
Een blijde blos doet stijgen naar 't gelaat.

XXVII. De plas in 't woud.

Twee blonde kindren plonsen door den plas
Die, blinkend blauw, de lentelucht wêerstraalt,
Door takken, rood van knoppend loover, heen.
Met gouden stralen streelt de blijde zon
Het water warm, waar 't kinderpaar door waadt,
En 't water kust die beentjes, bloot en blank,
Die vlugge voetjes, dansend van genot,
En rein als rozen, drijvende in kristal.
Doch, waar viooltjes aadmen in het gras,
Houdt, met haar handje wijzend naar omhoog,
Met opgeheven, luisterend gelaat
En open mondje, 't kleine meisje stil:
Daar zingt een vogel op dien berkentak!
En dartel vliegt, om 's meisjes gouden haar,
Een gele vlinder door de blauwe lucht.

XXVIII. Heideslaap.

Nu slaapt de heide, in paerschen purperpracht,
Haar middagslaap. Eentonig sjirpt een koor
Onzichtbre krekels haar een wiegelied
En gonzend gaat, bloem in, bloem uit, de bij.
Geen windje waait; geen wolkje weeft een wijl
Een blanken sluier over 't vlammend oog
Der zon, een starend strak cyclopen-oog.
De lucht is wit van hitte; weggebrand
Is uit den hemel 't vriendlijk uchtendblauw.
Diep slaapt de heide en droomt een langen droom
Van middaggloed en ongestoorde stilt.

XXIX. Op het kerkhof.

De vale blaadren vallen, stil en traag,
Op 't gelend gras, dat siddert in den wind.
Wanhopig heffen naar de boden lucht
De zwarte boomen smeekende armen op.
Stil is de hof, waar houten kruisen staan,
En bleeke bloemen, door den wind geknakt,
De hoofdjes nijgen naar de zoden heen.
Geen vogel kweelt. Zacht zingt de wind zijn klacht
En dekt de graven dicht met dor, dood loof,
Opdat, wie sluimren in den schoot der aard'
Geen wanklank wekke uit d'eeuwig kalmen rust.

XXX. De vliet.

Zij ligt voorover bij den vluggen vliet,
Die vliedend fluistert van gevloden vreugd,
De witte wang geleund op de open hand,
Waar 't zilvren mos een fulpen leger biedt,
En 't lichte lisch met blonde bloemen prijkt.
In 't welkend loover klaagt de wind zijn wee
En dorre blaadren vallen, één voor één,
Als tranen, klankloos, in den vluggen vliet.
En kleurloos - kalm is de effen avondlucht,
Gelijk 't gelaat van een, die eeuwig zwijgt
En levend dood is, wijl zijn liefde stierf.
En boven 't water hangt een doode tak
En knakkend riet, gebroken door den wind.

XXXI. Sneeuwlandschap.

De stille sneeuw bedekt de sluimrende aard,
Schijndoode slaapster, wachtend op den kus
Van hem, die komen zal: de Zonnegod.
De lage twijgen zuchten onder 't wicht
Van 't zilverzuivre winterkleed. Pikzwart
Van onder, blank van boven, staan struweel
En boom geteekend, als met kool en krijt,
Scherp tegen 't blauw der tintlendfijne lucht.
Waar blad of bloesem 't bruin geboomte ontsproot,
Ligt zwanendons, en ooft van ijskristal
Versiert den tak, die noot of appel droeg.
Hoog heft de popel 't witgetopte hoofd.
Bekoorlijk wuivend met zijn vederbos,
Waarvan de blik elk donsje volgen kan,
Praalt meenge woudreus met zijn winterpracht,
En treurt niet langer om 't verloren loof.

XXXII. De kruisweg.

Met scheemrend schijnsel tint de winterzon,
Die straalloos hangt, een zware zilvren vrucht,
In de eikekruinen van het bruine bosch,
Den plek in 't woud, waar zich de kruisweg splitst.
De booroen rijzen, bladerloos en dor,
Als ijle schimmen in den matten mist.
Omkrast van raven, heft zich, hoog en streng,
Het steenen kruis, waar 't Christusbeeld aan hangt.
Stil, aan den voet van 't kruis, in 't vale gras,
Knielt, nêergeveld door lang verzwegen wee,
In zwart gewaad, met wild nêerstroomend haar,
Een bleeke vrouw en klaagt haar leed den god,
Die, droef en machtloos, op haar nederblikt.

XXXIII. Herfstmiddag.

Warm werpt haar glans de milde middagzon
Op 't najaarsloof, en 't groen smelt weg in goud,
Als ware heden elke zonnestraal
De tooverstave van een toovenaar.
Hoe weemlend glijdt, door 't blond bruin bladerdak
Van beuk en eik, op haag en heesterhout,
Het levend licht en kust den rossen grond,
Bezaaid met blaadren of bekleed met mos!
Ginds blinkt de weg, een golvend gouden streep,
Waar, nu en dan, een snelle hoefslag dreunt,
En vlug, een paard, blij snuivend, voorwaarts rent,
Den rijweg langs, tot waar hem 't loof verbergt.

XXXIV. Zonnerust.

Nu werpt de zon, een moegestreden held,
Zijn bloedrood zwaard op 't vlammend wolkenbed,
En zinkt, onmachtig, in den purpren schoot
Der westerkimme, die zijn hoofd omkranst
Met roode roze en gele crocusbloem.
En dartel blaast de bolgekoonde wind,
Een speelziek knaapje, in 't rozig wolkendons,
En jaagt de vlokken door de gouden lucht.

XXXV. Weidebloemen.

Den schoot vol gele weidebloemen, zit
Het kleine meisje bij den bruinen poel,
En bukt nieuwsgierig naar den plas en kijkt
Hoe 't kransje staat, dat ze om haar lokken vlocht.
Dat bloemengoud kleurt goed bij 't zwarte haar!
En, blij de handjes klappend, springt zij op
En laat de bloemen vallen uit haar schoot
- Een gouden regen - in den bruinen poel,
Waar blauwgroene eendjes plonsen tusschen 't riet.

XXXVI. Rijpe druiven.

In 't vaal gebladert ligt de bleeke vrouw,
Het bronsbruin haar omkranst door wingerdloof,
Een druiventros in de opgeheven hand,
En lacht, met halfontloken roode lippen
En droomvolle oogen, 't blauw der herfstlucht toe,
Waar purprend loover trilt in 't zonnegoud.
En tusschen vingerdrank en trossen, fluit
Een lijster, die de ziel der druiven dronk,
Zijn lied van lust, luid schallend door het blauw.

XXXVII. Het veerhuis.

Ginds, waar de landweg langs 't riviertje kronkelt,
Ligt, tusschen 't loof, het zonbegloorde veerhuis.
In 't boerentuintje, waar, een deuntje fluitend,
Een blonde knaap de kiezelpaadjes opharkt,
En bijen gonzen, bloeit de stijve stokroos.
In 't weemlend water, blauw met zonnevonken,
Ligt, naast de pont, een roodgestreepte boot.
Traag, tusschen de oevers groen van golvend loover,
Drijft, nu en dan, een zwaan gelijk, een zeilschip.
En dicht bij 't water speelt een bruine kroeskop
In 't warme zand, waar, zacht, van blanke abeelen
En zilvren berken, trillend lommer zijgt.

XXXVIII. Arenlezen.

Op 't zwarte woud van saamgeschoolde pijnen,
Laag over 't landschap, leunt de wolkenhemel
Die, donkrend, dreigt met duizend donderkoppen.
Wijd slaat de wind de loome vleugels open,
Laat over 't land, een wijl, zijn wieken ruischen,
Jaagt, als een kudde schapen, 't mulle zand op
En vouwt dan, stil, de moede vlerken saam.
Met vluggen vleugel scheert de zwarte zwaluw
Het stoppelveld, waar, hier en daar, een graanhalm,
Als een die peinst, het blonde hoofdje buigt.
Op bloote voetjes, blank van 't zand, dat opstoof,
Zwerft door het veld een arenlezend meisje.
Op 't schamel jakje, rood gelijk de klaproos,

Die - was 't voor haar? - gespaard bleef door den sikkel,
Als 't koorn gemaaid lag, zwieren zwarte lokken.
Gelijk een moeder 't sluimrend kindje, klemt zij,
Met zachte zorg, haar halmenschat in de armen,
Dat haar de wind geen korenaartje ontroove,
En gaat met spoed, beangst voor 't naadrend onwêer.

XXXIX. De vijver.

Hoe vredig sluimert, in zijn bed van loover,
De stille vijver, als een kind vol onschuld!
Op ronde blaadren rust de waterlelie,
Die 't mijmrend blauw bestrooit met blanke sterren.
Het slapend water overwelft een brugje,
Een bruine boog, door 't helder nat wêerspiegeld,
Waar vlugge kindren spelend op en nêer gaan,
En zachtkens daalt een gouden bladerregen,
In 't blonde zonlicht, op den vijver neer.

XL. Golvend koren.

Met zacht gemurmel golft de zee van halmen,
Waar 't zomerwindje vriendlijk overheen strijkt,
Gelijk een vader over 't blonde hoofdje
Van 't spelend kind de breede hand laat glijden,
En liefdevol de lange lokken glad strookt,
Terwijl de kleine, met naïefblauwe oogen,
Vol blij vertrouwen, dankend naar hem opziet.
Zoo argloos blikt ten zonnigblauwen hemel,
Als 't koeltje wegwiekt en zich 't koren opricht,
Het blonde graan met al zijn bloemenoogen,
- Terwijl de maaier, blij dat de oogsttijd aanvangt,
Zich rept naar 't veld, met blankgeslepen sikkel.

XLI. In het pijnwoud.

Koel ruischt de wind, op 't rustig plekje in 't pijnwoud,
Waar glibbrig mos en gladde dennenaalden
Den voet doen glijden sneller dan men wil.
Ten hemel stijgt, doordringend sterk, de harsgeur.
Warm streelt de zomerzon de hooge kruinen
En tint met goud de statigslanke stammen,
Als dichterdroomen, strevend naar omhoog.
Hier ware 't zoet, een wijl, verlost van lijden,
Op 't zijzacht mos, met halfgeloken oogen,
En blik èn ziel in 't hemelblauw te baden,
In slaap gewiegd door wiek- en windgeruisch.

XLII. Lenteweide.

Hoe welig prijkt de groenfluweelen weide
Met grazend vee, dat leven brengt in 't landschap!
Hier ligt een koe in 't mollig gras bedolven
En plukt heel rustig, voor haar morgenmaaltijd,
Een malschen mondvol van de geurige aarde.
Rondom zijn moeder springt een dartel kalfje
En loeit en rolt, van louter levensvreugde,
In 't lentegras, vol blanke en gouden bloemen,
Die vriendlijk knikken tegen 't vroolijk zonlicht.
Een koe staat droomend bij de breede sloot
En knabbelt spruitjes van een hollen knotwilg.
Een andre legt haar kop met starende oogen
Op 't witte hekje en tuurt naar 's buurmans weiland,
Terwijl, waar ginds een beek de wei doorkronkelt,
Twee koeien traag in 't koele water waden.

XLIII. De molen.

Aan 't wijde water, dof gesmolten loodplas,
Waarvan de wind de loome golven opzweept,
Staat, gansch alleen, de donkergrijze molen
En rept in 't rond de vak reuzenwieken.
In 't bleek verschiet, waar wolkengrauw en water
Te zamen smelten tot een nevelsluier,
Zwemt, met zijn masten wijzend naar den hemel,
Een statig vaartuig met gezwollen zeilen.
En rustig wentelt, door den wind gedreven,
't Gevleugeld monster alle vier de vlerken.

XLIV. Bloeiend koolzaad.

Groen als smaragd, met bont gebloemt besprenkeld,
in morgennevel, liggen weide en akker.
Daartusschen gloort, gelijk een zee van zonlicht,
Een bloeiend veld van zwellend, goudgeel koolzaad.
En wie daar langs rijdt, turend door zijn raampje,
Van stad tot stad gedragen door den sneltrein,
Meent dat de zon, die achter wolken wegschuilt,
Die bloemenweelde laafde met haar goudgloed
En 't gele veld haar milde stralen indronk,
Zóó, dat geen zon meer zichtbaar is in 't luchtruim.

XLV. Vesperklok.

Laag boven 't veld, waar blanke najaarsdampen
Den bruinen grond een zilverwade weven,
Zinkt, gloeiendroode, stralenlooze vuurbal,
De zon ter kimme en zijgt, vermoeid, ter ruste.
Van 't grauwe dorpje, aan 's kerkjes voet gelegerd,
Klinkt over 't veld de verre Vesperklok.
Zijn bede preevlend, buigt de sterke landman
Den stierennek en, steunend op zijn spade,
Tot driemaal toe, bekruist hij borst en voorhoofd.
Dan heft hij 't hoofd, van 't zwoegen moe, ten hemel,
Die prachtig prijkt met zachten karmozijngloed,
Onttrekt den akker fluks de flinke spade,
Legt, als een veêr, haar op den breeden schouder
En, dwars het veld door, rept de man zich dorpwaarts.

XLVI. De steenweg.

Langs lommerlooze landen loopt, lichtgrijs,
De stille steenweg naar het blanke dorp,
In 't blauwgroen loover van zijn lindenplein
Wegschuilende in de verte, alleen de spits
Der slanke toren zichtbaar door 't geboomt.
  Op dunne stengels bengelt, langs den weg,
Hoog opgeschoten haver heen en wêer;
En zilvren tarwe, zwellende in de zon,
Golft, niet haar bloemen, helrood en hoogblauw,
Op 't zuiderzoeltje rhytmisch op en nèer.
  Traag, langs den hobbeligen rijweg, trekt
Een rosbruin paard een breede boerenkar,
Met bloeiendfrissche klaver volgelâan,
En rinkelt met de bellen van zijn hoofdstel
En schudt, bij 't hortend schokken van den wagen,
De kwasten van zijn vuurrood vliegennet.

XLVII. Laan in 't voorjaar.

Een lichtgroen waas ligt over de oude laan,
Waar vlinders fladdren, in den blonden gloed
Der lentezon, die straalt door 't knoppend loof.
Ginds, in een boomgaard, blank van bloesem, fluit
Een merel 't lied dat lief luidt in de lucht,
En de eerste koekoek roept zijn eigen naam.
Op 't grasveld, waar een vrouwtje linnen bleekt,
Rolt een klein mollig meisje in 't volle gras,
En grijpt, luid lachend, rozerood van pret,
Naar blanke vlinders, dartlende om haar heen.

XLVIII. Rozeregen.

Door 't rozeloover ruizelt de avondwind
En 't hemelblozen kleurt den kalmen vloed
Met rozegloor, alsof, in 't stille diep
Der waatren, nog een tweede hemel sliep.
En naar dien hemel trekt een toovermacht
De roode rozen, fluistrend met den wind.
De zwakke stengels knakken zachtkens... en
De rozen reegnen, vallende in den vloed.

XLIX. Zomerregen.

Met koel gekletter klept de zomerbui
Op 't lommerloof en drenkt het dorstig woud.
Melodisch ruischt de regen, zilverrein,
Op 't smachtend blad en glipt, langs 't glimmend groen,
In stille stralen op de stammen nêer,
Doorsijpelt zode en mos en dringt tot de aard,
Die 't frissche leven inzuigt in haar schoot,
Met duizend monden. Zeegnend zijgt de bui,
Als 't blij geklapwiek van een vogelzwerm
Of 't spranklend vallen van een springfontein.

L. Weg langs het water.

Een zachtgetinte zomerhemel, bleek
Bij wit af, ijle wolken, heel licht grijs,
Die langzaam drijven op de kalme lucht.
En over 't vlak der gladde waatren glijdt
Een zuchtend zoeltje, als de adem van een kind,
Dat, moegespeeld, zich vleit in moeders arm,
En blaast den vloed in fijne fronsen voort.
't Grijsgele zandpad loopt een rechten weg.
Langs de oevers weent het grijsgroen wilgenloof;
Het blank gebladert van de berken trilt,
Als zilvren vlinders. En een zwellend zeil
Zwemt, donkergrijs, op 't witte water weg.

Dorp en stad.

I. De gracht.

In 't middaggloren slaapt de stille gracht.
Op 't groene water spelen flikkerlichtjes,
Waar, zacht, de wind de gladde golfjes rimpelt.
Aan gindschen wal, bij 't groenbemoste muurtje
Waarboven, blank, een bloeiende appelboom
Zijn knoestige armen en besneeuwden kruin heft,
Niet ver van 't brugje, ligt een bruine boot.
In 't blauw verschiet verrijst de reuzentoren
Der grijze kerk; met blijgewiekte klanken
Doortrilt de lucht melodisch klokkenspel.
Geen andre wandlaar gaat langs de oude huizen
Dan, diep gedoken in haar zwarten mantel,
Een stokoud moedertje en, met tragen tred,
't Brevier ter hand, een prevelende priester.

II. Vóór 't open raam.

Vóór 't open raam, omrankt van wilden wingerd,
- Een looverlijst, begloord door de avondzon -
Zit, mijmrend, Grootmoê met haar ouden bijbel.
De koopren sloten vonklen in het zonlicht
En 't koeltje krult een hoek van 't gele blad om,
Waarop, gevouwen, 't handenpaar nu rust.
Op 't vensterbankje, in roode potten, bloeien
Een laatste lelie en een bleeke maandroos.
En langzaam drijft, aan 't smeltend blauw der transen,
De wind de wolkjes, blank als lammren, weiwaarts.

III. Kerkplein.

Hoog boven 't kerkplein zwermen zilvren duiven.
In 't lindenlommer speelt en joelt de schooljeugd,
Een blonde troep met blozende appelwangen.
Op al die hoofdjes valt de zware schaduw
Der reuzentoren, hoog in 't blauw zich heffend,
De armzalige aard verachtend voor den hemel.
Ginds, bij de zijpoort, strooit een vriendlijk meisje
- In 't bleek gezichtje blinken zachtblauwe oogen
En 't zwarte kapje ontglijdt een gulden haarvlok -
Een handvol korrels voor ‘die lieve duifkens’,
En blikt omhoog en lokt, met zoete woordjes,
De witgewiekte, vlugge vogelbende.
Reeds tripplen, hier en daar, de rozevoetjes,

Reeds pikken, hier en daar, de rozebekjes.
En, schuchter-blij, één vinger op de lippen,
Aanschouwt de kleine 't lief tafreeltje en glimlacht.
Eén enkle duif versmaadt de blonde korrels
Of... ziet ze niet - zij zweeft zoo ver van de aarde,
Hoog aan den hemel, hooger dan de kerk nog!

IV. Onz' lieve-vrouwebeeld.

Zie! hoog verheven op haar marmren voetstuk,
Staat, levensgroot, haar goddlijk kindje in de armen,
Onz' Lieve Vrouw, gelijk een pauw, te pronken.
Een zilvren mantel, stijf van edelsteenen,
Omgolft haar gansch en sleept, in zware plooien,
Op 't blauw gewaad, tot aan haar voetjes, neder.
Een diadeem bekroont haar vorstlijk voorhoofd.
Haar borst doorboren zeven gouden zwaarden,
Elk, aan 't gevest, behangen met ex-voto's:
Juweelen scheepjes, hartjes van robijnen
En paarl, waarop, door 't bontbemaalde boograam,
De winterzon haar vonkelenden glans schiet.

V. Stadspoort.

Massief en breed, verrijst de grauwe stadspoort,
Een steenen reus, verdiept in zwijgend droomen,
En wijst omhoog met beide torenspitsen,
Ten winterhemel, wolkeloos en bleekblauw,
Die blauwer glinstert door de grijze poort heen.
Hoe stil de lucht! Geen twijgje trilt; de boomen
Staan ademloos, in vroom gepeins verloren.
Het bruin getakte dekt een dunne sneeuwlaag,
Zoo zacht en fijn als 't blanke dons der zwanen.
Geen spoor van leven! Zelfs geen muschje kwettert
En gansch verlaten ligt de lange rijlaan.

VI. Avond.

Op 't leien dakje lekt en ruischt de regen.
In 't koele kluisje heerscht geheimvol donker.
Verlangend blikt liet blonde kind naar buiten
En tuurt en wacht... of Vader nog niet thuiskomt.
Blank, in het maanlicht, glinstrend door de wolken,
- Een zee van zilver - liggen weide en bouwland.
Droef giert de wind door wilge- en olmenloover
En tegen 't venster tikt een tak, die loswoei
Van 't groen gewaad der veilbekleede woning.
Stil! in de verte gilt de schrille stoomfluit
En langs de velden vliedt, met vlammend vuuroog,
- Een zwarte slang - in volle vaart, de spoortrein.

VII. De smidse.

In 't enge straatje gloort en gloeit de smidse.
De smedersbaas, een forsche kerel, rosblond,
Beslaat, geholpen door zijn bruinen leerknaap,
- Een flinke jongen met brutale kijkers
En krullend haar - het oude paard van buurman,
Den breedgebouwden, blauwgekielden voerman,
De lange zweep in de eene hand, en de andre
Bedolven, achtloos, in den diepen broekzak.
Zie hoe de vonken spatten, als de vlam rijst,
Terwijl, gedwee, de bles den achterhoef biedt,
En hoe die kleine, op moeders arm, het uitkraait,
Als vonk bij vonk de donkre smidse doorvliegt!

VIII. De non.

Vóór 't prachtvol outer van gedreven zilver,
Waar, tusschen blanke en roode rozen, 't beeldje
Der Moedermaagd, in sneeuwwit fulp gedost, prijkt,
Ligt, in aanbidding, op den lagen bidstoel
Geknield, de jonge non, wier slanke vingren
Een kraal verschuiven van baar rozekrans.
Haar zwart gewaad omhult, in zware plooien,
Den ranken leest, nu deemoedsvol gebogen.
De linnen kap omhuift een bloemenfrisch,
Lieftallig-rein gelaat: een lelievoorhoofd,
Stil droomende oogen, slapen, blauw dooraderd,
Een donzen koon, van hemelliefde blozend,
En lichtbewogen, fijne rozelippen.

Roodgeel, vóór 't altaar, vlammen lamp en waskaars.
Een zonnestraal doorgloort het bonte boograam
En werpt op grauwe zerk en grijzen pijler,
Terzij van 't meisje, een zachten purpergloed.

IX. Boonenbloesem.

Nu trilt en geurt, vóór elke boerenwoning,
Een hooge heg van blanken boonenbloesem.
Bevallig kronkelt om de stijve staken
Het smijdig loof, versierd met fijne bloemen,
Als witte vlinders die, met open wieken,
Een wijle rusten op de ranke stengels.
De wandlaar poost, bij dalend avonddonker,
En weifelt nog, als honigzoete geuren.
Hem vleiend streden, of een sneeuwbui nêervlokt
- Reeds naakt het najaar, koel reeds waait de nachtwind -
Dan wel een zwerm blankvleugelige vlinders,
In 't loof zich nêerlaat en, daar poozend, klapwiekt.

X. Illuminatie.

Fantastisch gloren, tusschen 't loof der boomen,
Vuurroode ballen, groot als reuzevruchten.
Rondom den vijver golft een bloemenslinger
Van bonte lichtjes, door den plas verdubbeld.
En eng omkronkelt met zijn gouden ringen
Den breeden boom, wiens zilverblond gebladert,
Als lichte lokken, zich in 't water spiegelt,
- Omhoog de stam, omlaag de kruin - een vuurslang,
Die lokkend opstreeft naar de paradijsvrucht,
Als noopte ook hij, gelijk de slang van Eden,
De zoete vrucht van vluchtig heil te plukken.
Langs stille dreven dwalen jonge paren,
Met zacht gefluister, heimlijk kusjes roovend,

Schoon, blozend bang, het meisje eens even omziet
Of tante of moeder 't stoute stuk bemerkt heeft,
Den koenen knaap, niet al te onzacht, terugstoot,
En, dreigend schalksch, één vinger op de lippen,
Zegt: - ‘Op een afstand! Moeder kijkt... Pas op toch!

XI. Na de mis.

Dicht aan haar borst, gelijk een kostbaar kleinood,
Klemt blonde Liesken 't rood fluweelen kerkboek
Met gouden sloten, en keert vlug naar huis.
Een zwarte doek met breede bloemenranden
Omlijst haar blozend, zedigzacht gezichtje,
Bedekt de leest en raakt den rok, vioolblauw,
Die nedergolft in breede losse plooien
Van zware stof, en 't voetje niet belemmert.
De boerenzoon, die 't stromplend oudje een arm geeft,
- 't Is bloode Wannes, met zijn kreupel Meken -
Wordt bleek en rood, zoodra hij 't meisje in 't oog krijgt,
Doch, in 't voorbijgaan durft hij nauwlijks opzien,
Naar 't lieve kind, dat rustig goedendag knikt,
En neemt hij, linksch, de vonkelnieuwe pet af.

XII. De herberg.

In 't groen gedoken, ligt de kleine herberg
En lokt van ver met frischrood pannendakje,
Roosvervig muurtje en sierlijkslanken hoprank
Den moegedoolde, die daar smacht naar laving.
De koele plaats, beplant met olm en linde,
Biedt rust en lommer. Dicht bij 't vervloos bankje
Waar, blauwgekield, met witbestoven schoeisel,
Een boerenknaap 't bestelde ‘glaasken bier’ wacht,
Kraait luid een haan en drentlen bonte kippen.
Dra brengt een blonde, blozendjonge deerne
Den bruinen drank den uitgedorsten wandlaar.
Op 't roode jakje zwiert de breede haarvlecht,
Bij 't vroolijk tripplen van haar vlugge voetjes.

En lief omlijst, als 't kind de treedjes afdaalt,
Haar met zijn loof de kronkelgrage wijnrank
Die, mildbelast met purperblauwe trossen,
Aan beide zijden tegen 't muurtje omhoog klimt.

XIII. Aan zee.

Het looden zwerk hangt zwaar op 't zwoegend zeevlak.
Op blanke vleugels zwermen, langs de baren,
Met schel gepiep, de fladderende meeuwen.
Geen zeil in 't zicht! Hoe aaklig loeit de stormwind!
In dichte wolken stijgt het stuivend duinzand
En angstig blikt, verloren in die zandzee,
Een visscherskind, dat schelpen zocht, ten hemel.
Om heup en knieën kleeft haar rosbruin rokje,
Doorweekt van schuim, terwijl de felle windvlaag
't Armzalig kind met de eigen lokken geeselt.
In gindsche golven gaat een boot ten gronde,
Een visscherspink, - wellicht de boot van Vader!

XIV. Verlaten straat.

In de oude straat, waar vreemd de voetstap klinkt,
En welig gras, voortwoekrend, ongestoord,
In groenen lijst de grauwe keien vat,
Staat, droef vervallen, 't lang verlaten huis.
De ruiten blinken, blauw, in 't licht der maan,
En staren, stil en strak, met glazen blik,
Den blik van ooges, die geen licht meer zien,
Den blik van een, die zich heeft blindgeweend.
Droef zingt de klok der middeleeuwsche kerk,
Wier grijze toren opdoemt in den nacht,
Hoog boven 't stadje, een oude melodie.
En, smeltend zacht, wen alles zwijgt alom,
Weeklaagt een vedel in de sombre vert.

XV. De vest.

De stille vest, waar beurtlings olm en linde
Hun loover spreiden, waar de zon doorheen gluurt,
Ligt gansch verlaten. Stil, op 't mulle zandpad,
Reeds hier en daar bezaaid met dor gebladert,
Gaat, diep gebukt, een rimplig, tanig vrouwtje,
Met wijden kap en zwartkatoenen mantel.
Aan 't groene bankje, een plankje op steenen paaltjes,
Leunt, blond en bleek, een kind, in lichte lompen,
De bloote voetjes grijs van 't stuivend zand.
Doch statig wandelt, langzaam, onder 't loover,
- 't Eerwaardig hoofd omlijst door zilvren lokken,
Die, los ontglipt den breedgeranden vilthoed,
Op 't zwart gewaad zachtglansend nedergolven, -

De grijze priester naar 't vervallen klooster.
En vriendlijk wuift, als de oude geestlijke aanbelt,
De acacia, die over 't muurtje heenkijkt,
Van uit den hof, den welbekende welkom.

XVI. In de kermistent.

‘Treedt binnen maar! Het traliewerk is stevig!’
En binnen treedt, gevolgd door vrouw en kroost,
De brave burger, in de kermistent,
Waar, levensgroot, de koning der woestijn
Is afgebeeld, met vreeslijk vlammende oogen
En rosse manen, op den linnen voorhang,
Die zachtkens golft en zwelt in 't zomerzoeltje.
De kindren beven, grijpen vaders hand
Of moeders kleed, ja, 't kleintje durft niet opzien
En dekt, verschrikt, met beide rozehandjes
Haar lief gezichtje, al maant mama: - ‘Niet bang zijn!’
Daar ligt de leeuw, in 't enge hok, getemd.
De breede kop, omgolfd van ruige manen,

Blikt naar 't verleden, met zijn droomende oogen.
Hij geeuwt, verjaagt den vlieg, die laf hem sart,
En zwijgt, onmachtig, mak gelijk een huisdier.
Doch stil! Eens geeft een vlaag van toorn hem kracht weer.
Zij 't heden niet, eens slaat de stond der wrake!
Dan kraakt en splijt, als riet, de sterke tralie,
Des nachts ontworteld door zijn koene klauwen,
Als, al verscheurend wat zich in zijn weg waagt,
't Gevangen dier, van blijdschap brullend, losbreekt!

XVII. Vuurwerk.

Hoog boven 't grasveld, waar de dichte menigt,
Met gragen blik, haar duizend hoofden opheft,
Schiet, slank en snel, de glociendgouden vuurpijl,
Gelijk een ziel, die opstreeft naar de sterren,
Van de aard ten hemel, buigt, in ranke ronding,
Den spitsen kop en werpt, met dondrend knallen,
Zijn kleurge kogels, blauwgroen en robijnrood,
Den vijver toe, die ze opneemt in zijn boezem.
Dra klieft nu pijl op pijl het zwarte zwerk door.
Nu zwenkt een zon, en zaait haar gouden regen,
Dan, reuzengroot, verheft zich aan de kimmen,
Een kruis van licht en zie! in roode laaie
Staan fluks geboomte en vijver, heel het landschap.

Het rood verbleekt, nu zwemt in klaar smaragdgroen
De gansche tuin, gelijk een toovergaarde.
En prachtig prijkt, als ook die lichtzee wegsterft,
Het groote stuk: een gouden korengarve,
Die openbarst, een reuzentuil van roode
En blauwe en zilvren bloemen naar omhoog zendt,
Eén straalfontein van bonte kleuren, dankgroet
Der bloeiende aarde aan gindschen milden hemel.
Doch knal na knal verdooft; alom heerscht nacht weer.
In dichte neevlen hult de blauwe kruitdamp
Den donkren tuin, terwijl de menigt wegstroomt,
En, hoog verheven, boven wind en wolken,
In 't zwijgend zwerk een blanke sterre tintelt.

XVIII. Binnenhuisje.

In dichte vlokken daalt de donzen sneeuw.
Het kleine meisje dringt zich vlak aan 't raam,
Drukt aan de ruit het rozeneusje plat
En kijkt, half bang, half blij, of Sinterklaas
Reeds op de daken rondrijdt. - Bij het vuur,
Dat vroolijk opvlamt in den koopren haard,
Zit Moederlief en wiegt klein Broêtje in slaap.
Eentonig sussend klinkt haar wiegelied,
De kamer door, vol rooden flikkerglans.
't Half sluimrend kindje balt de vuistjes toe,
En zucht heel diep.... en slaapt in moeders schoot.

XIX. Stadsgezichtje.

Der scheemring sluier dekt de kleine stad.
De grachten glinstren, nat van winterdamp.
En, diep in 't water, flikkert, hier en daar,
De rosse weerschijn van een winkelruit
Of 't bevend lichtje van een gazlantaarn.
In scherpe lijnen, tegen de avondlucht,
Verrijst de kerk, de masten van een schip,
Getande gevels en ontblaard geboomt:
Een donkere ets, waar alle kleur versmelt
In effen tinten, twee slechts: licht en bruin.
En, trillend, laat, verdubbeld door den vloed,
Waar de oude schipper met zijn bonten muts,
Het platte vaartuig klankloos voorwaarts drijft,
Een bootslantaarn een langen lichtstreep na.

XX. Onder de pruimenboomen.

't Lichtroode huisje lacht door 't loover heen,
Met open deur en vensters, groenomrankt,
Van verre, op 't veld, den wandlaar welkom toe.
Twee pruimenboomen, zwichtend onder 't wicht
Der gouden vruchten, spreiden over 't dak
Hun takken uit, beschermend voor de zon
Een blozend kindje, dat met bloemen speelt,
En op den drempel dribbelt heen en weer.
Speelsch waait de wind door 't loof en laat een pruim,
Goudgeel en eirond, vallen tusschen 't gras.
En 't kindje grijpt de rijpe, volle vrucht,
Die, zwellend-zacht, zijn bolle handjes vult,
En streelt en kust... en eet den blonden buit.

XXI. Hollandsch grachtje.

Het smalle grachtje glinstert, glad van rijp.
Op 't bolle brugje blinkt de winterzon
En op 't verweerde steenen trapje zit
Een Jodenkind, met bronsgroen lompenkleed,
Vaalbleek gelaat en koolzwart kroezelhaar.
En droomend werpt ze in 't water, één voor één,
De brokjes puin van 't muurtje, naast de brug,
En boort met elk een holte in 't vlakke vlies,
Dat barst en breekt, waar 't steentje nederploft.

XXII. Woud van masten.

Doorgloord van zuiver zonlicht, zilverblank,
Dekt, met de slippen van haar slepend kleed,
De morgenmist den statigbreeden stroom,
Die, fijngerimpeld door den zeewind, licht,
Als ware 't speelgoed, slanke schepen draagt.
Zacht fluit de wind door 't hooggetopte wond
Van ranke masten, rijzende op den vloed,
En laat de wimpels wappren in de lucht,
Waar, zacht gewiegd, als vlokken vliegend schuim,
Melkwitte meeuwen zeilen door het blauw.

XXIII. Bij de leege wieg.

De moeder weeklaagt bij de leege wieg.
En, door een spleet der blinden, glijdt een straal
Der morgenzon, op 't losgewoelde haar,
't Verlaten leger, waar haar kindje sliep,
Gansch overstroomend met een gouden vloed.
En zacht verguldt diezelfde zonnestraal,
In gindschen hoek, het kopje van een kind,
Dat bitter schreit om haar gebroken pop.

XXIV. Eenzaamheid.

In d'ouderwetschen, hooggerugden leunstoel,
Bij 't kwijnend haardvuur, zit de grijze en droomt.
De vlammengloed glijdt over 't rosse goudlêer
En op de koopren spijkers van haar zetel,
En flikkert flauw op brilleglas en breinaald,
Die ze achteloos liet zinken in haar schoot.
Een kanten mutsje omlijst haar geelbleek voorhoofd
In stemmig zwart. Die ingevallen slapen,
Waarboven, glad, de zilvren lokken golven,
Die dunne lippen, eens zoo vol en rood,
Die matte blik, strak starende in het vuur,
Spreekt alles niet van eenzaamheid en rouw?
Zacht kleurt de laatste gloor van 't stervend vuur
De zware plooien van haar dofzwart kleed.
Nauw trilt één vonk nog in de smeulende asch.
En heel 't vertrek is donker om haar heen.

XXV. Aan 't spinnewiel.

De jonge dochter zit bij 't hooge kruisraam
Aan 't spinnewiel en spint haar morgentaak.
Door de ouderwetsche, in lood gevatte ruitjes
Glijdt, glansend goud, een zonnestraal naar binnen,
Op 't gele vlas en 't keurig keursje, engsluitend
Om slanken leest en golvendronde boezem.
De breedgeplooide wollen rok, olijfgroen,
Die bij 't violenkleurig lijfje liefstaat,
Laat onbedekt de netgeschoeide voetjes.
Een stemmig kapje omlijst haar vriendlijk voorhoofd,
Doorschijnend blank, het gladgestreken goudhaar
Met zorg verbergend. Bleek als 't witte roosje
Aan 't venster bloeiend, zijn haar teedre wangen.
Eentonig snort het rustloos wentlend wieltje
En dansend weemlen, in het blonde zonlicht,
De vlugge atomen, als een stroom van stofgoud.

XXVI. Ommegang.

De vlaggen waaien; vroolijk speelt de feestklok.
Een zee van hoofden golft langs 't breede kerkplein
En looverbogen sieren markt- en straathoek.
Verlicht door oogen vol verwachting, prijken
Balkon en raam met taxistwijg en klimop.
Zacht klinkt muziek en statig stapt de stoet voort.
De kindren eerst, in 't wit gewaad der onschuld,
En 't krullend haar omkranst met roode roosjes,
De kleine meisjes, bloemenblaadjes strooiend
Uit zilvren korven, op de grauwe keien,
En 't knaapjeskoor, omringend als een hofstoet
't Vijfjarig jongsken, dat Johannes voorstelt,
Den herdersstaf met lichtrood lint omwonden,

Eén schouder bloot, om 't borstje een blanke lamsvacht.
Nu volgt - zoo drijft een zwerm van wilde zwanen,
Naar warmer streek, bij herfst, door 't noordlijk luchtruim, -
De maagdenstoet, gehuld in reine sluiers,
Doorschijnend wit op wit, met blanke bloemen
Bekranst, als bruiden van den Hemelbruigom,
In de ééne hand een frisch ontloken lelie,
In de andre een zware geligwitte waskaars,
Wier spitse vlam in 't morgenkoeltje flikkert.
Een tweetal torscht, met neergeslagen blikken,
Een blauw banier omzoomd met zilverfranje.
En talloos volgen wapperende vaandels
En, stap voor stap, met boek en bel, de priesters,
In 't goudbrokaat, van edelsteenen vonklend.
Daar klinkt de bel! Als rijpe korenaren,
Wanneer de wind er ruischend overheen strijkt,
Buigt alles neer, en plechtig zwaait de koorknaap
Voor 't heiligdom, de rijkvergulde hemel,
Het wierookvat, want zie! hier troont de Aartsbisschop,
In prachtkleedij, met mijter, staf en hostie,
En zegent zacht de neergeknielde menigt.

Lied en leven.

I. Poesjes droom.

De oogjes toe, op 't mollig haardkleed,
Zalig spinnend, ligt de lieve,
Witte poes ineengekronkeld,
Warmgestreeld door 't vlammend vuur.

Dartel danst de roode haardgloed
Op de fulpen kattenklauwtjes,
Waar zoo menig muisje en ach! zoo
Meenge vogel 't leven liet.

Zoete droomen vliegen vroolijk,
Vrome droomen varen plechtig,
Dichte drom van blijde beelden,
Poesjes geestesoog voorbij.

Ja, wel schoon is 't lieve leven:
Vriendlijk vuurtje en koestrend haardkleed,
Zoete woordjes, fijne hapjes,
Kopjekrauwen zonder eind!

Maar verganklijk is al 't aardsche.
Voor den dood, de erbarminglooze,
Moet ook gij eens 't kopje buigen!
Klem u vast aan hooger hoop!

In zijn hoogverheven hemel,
Op een troon van dons en purper,
Troont de groote god der katten,
Rijkgedost in hermelijn.

Stralend blank, omstuwd van zwermen
Breedgewiekte kattenkopjes,
Snuift de god, met welbehagen,
Wierookgeur van wildbraad op.

Wolken, waar de stap in wegzinkt,
Eeuwig haardvuur, zoeten room en
Immernieuwe speelgenootjes,
Wordt der uitverkoornen deel.

Wie zijn levensdoel begrepen
En veel vogels opgepeuzeld
En veel muisjes heeft gevangen,
Zal dien hemel binnengaan.

Vroom, in zalig deugdbewustzijn,
Dommelt Poes, bij 't vlammend haardvuur,
't Heil aanschouwend, dat haar loon wordt
In het kattenparadijs.

II. Avondlied.

Rustig, op den gladden vijver,
zwemmen zilverreine zwanen.
Hagelblanke hagedoren
spreidt zijn geuren langs de lanen.

Plechtig zeilen witte wolken,
waar de kimmen blozend blauwen.
Statig stappend langs de paden,
pronken perelblanke pauwen.

Benglend met haar fijne klokjes,
lonkt het lelietje van dalen;
De anemoon ontvouwt haar kelkje,
't madeliefje schiet haar stralen.

Over bleeke rozen fladdren
witte vlinders heen en weder.
Tusschen bevend berkenloover
koert een sneeuwen duive teeder.

Door de dreven dwalen droomend
blanke maagden en, ginds verre,
Tintelt, eenzaam, eeuwig zwijgend,
de onbereikbre liefdesterre.

III Ballade.

De klokken luiden, lang en luid.
Is 't voor een doode of voor een bruid?

De kaarsen vlammen hoog en klaar.
De priesters preevlen bij de baar.

Daar ligt, een lelie in de hand,
De schoonste maagd van heel het land.

O blanke bloem, zoo jong, zoo têer,
Wie knakte uw slanken stengel neer?

De windvlaag huilt door laan en poort.
De klokken luiden immervoort.

Daar knielt een ridder bij de baar.
- ‘Waak op, mijn bruid! Uw lief is daar!’

Geen blosje kleurt haar bleek gelaat.
Waarom zoo laat? waarom zoo laat?

- ‘Uw hand is koud, mijn hart is warm.
Kom rusten in uws bruigoms arm!

‘Uw bleeke lipjes kus ik rood:
Mijn liefde is sterker dan de dood!’

Hij kust haar marmerbleeken mond,
Haar oogjes blauw, haar lokken blond.

Gelijk een roos, die openspringt,
Als 't lentezooltje in 't loover zingt,

Zoo 't minlijk mondjen opengaat:
- ‘O liefste lief, waarom zoo laat?

‘Ik kon niet leven zonder u.
Eén kus... laat mij weer sterven nu!’

- ‘Neen, leef voor mij! Wij vluchten saam.’
- ‘Eilaas! eene andre draagt uw naam!’

Eén kus, één zucht...
- Droef daalt de nacht.
De priester zingt zijn doodenklacht.

IV. Droom.

Door nachtlijke nevelen dragen
De wieken der weelde mij voort,
Omhoog, waar, in purperen glansen,
De zonnige hemel gloort.

Ik sta voor de poorten des hemels
En, aarzelend, klop ik aan...
Licht zal de God daarbinnen
Mijn schuchtere bede verstaan!

Licht zendt hij een blanken bode
Die, zachtkens, met minlijken groet
En woorden van vrede en genade,
Die poorten mij opendoet!

Hoe juichen mijn lovende lippen,
Als dra zich de hemel ontsluit!
Verlangend reeds breid ik mijne armen
Ter goddlijke omhelzing uit...

Hoor! de engelen zingen van vreugde,
Gelijk die op aarde niet bloeit.
Eén stonde - en mijn ziel mengt haar zangen
Aan 't lied, dat hun lippen ontvloeit!

Daar opent de purperen poort zich...
Mijn hand zoekt een engelenhand...
- En stervend aanschouw ik mijn hemel,
Als Mozes 't Beloofde Land!

V. Melodie.

Hoe zaait de zon haar vonkengoud,
Waar lauwe lente rozen teelt!
- Wie mint, ga niet naar 't wuivend woud,
Waar 't woelziek windje uw wangen streelt! -

Waar lauwe lente rozen teelt,
Daar zingt een vogel, dag en nacht.
- Waar 't woelziek windje uw wangen streelt,
Wellicht, dat gij naar liefde smacht! -

Daar zingt een vogel, dag en nacht,
Een vreemde, wilde melodie.
- Wellicht, dat gij naar liefde smacht!
Arm, eenzaam kind, waar vindt gij die? -

Een vreemde, wilde melodie
Ontlokt der roze een weeldezucht.
- Arm, eenzaam kind, waar vindt gij die?
In 't ruischend loof? in 't blauw der lucht? -

Ontlokt der roze een weeldezucht
Dat roerend lied, zoo nieuw, zoo oud?...
- In 't ruischend loof, in 't blauw der lucht,
Hoe zaait de zon haar vonkengoud

VI. Verlangen.

In de nachtlijke stilt van mijn droomen,
Als geen windeken ruizen in 't groen,
Als geen vogelken fluit in de boomen,
Wekt mij telkens hetzelfde vizioen.

Langs de ronding der reuzige bogen,
Stort haar zilveren stroomen de maan,
Op de golven, zich heffend ten hoogen,
Waar de sterren te vonkelen staan.

Ach! de maan is zoo hoog aan de kimme!
Ach! zoo laag, in haar bedding, de zee!
Hoe zij smacht', hoe zij trachtt', hoe zij klimme,
Onverhoord blijft haar brandende bêe.

En zij kan tot haar liefste niet komen
En haar liefste niet dalen tot haar...
- In de nachtlijke stilt van mijn droomen
Stijgt mijn ziel met de ziedende baar.

Doch al rijze ook mijn zwellend verlangen,
Als de wellende golven der zee,
En al stapele ik zangen op zangen,
Ik bestijg er den hemel niet mee!

VII. De zonnige kamer.

Waar ik mijne oogen wende of keer',
Zie ik die zonnige kamer weer,
  Vol geuren van hyacinthen,
Voel ik den wind, half ruw, half têer,
  Die speelde in mijn lokken en linten;

Voel ik den blik, op mij gericht,
Den blos, die brandde op mijn aangezicht,
  Mijn hart, hoe het klopte als een hamer,
En heel het verlêen, dat begraven ligt,
  In die vroolijke, zonnige kamer!

Blauw was de lucht en het loover malsch.
Vrij zwierden mijn lokken langs mijn hals.

O siddrende, blozende liefde!
Blauw was zijn oog en zoet, doch valsch,
De blik die mijn ziel doorkliefde.

Schuchter, met bloemen in de hand,
Leek hij den prins uit Feëenland,
Die 't Slaapstertje in 't woud kwam wekken.
Ze ontwaakte en zij bloosde, in liefde ontbrand,
Toen zijn stemme doorklonk de vertrekken.

'k Hoor het nog, of ik wil of niet,
't Weggestorvene morgenlied,
Die droomen, nog zie ik ze dolen.
En al wat mij er van overschiet
Is een bosje verwelkte violen!

VIII. Voor een bruid.

De lelie bloeit in blanken pracht.
Zoet geurt de linde voor mijn raam.
- In weeldezang verkeere uw klacht!
Vlecht tot een krans uw bloemen saam!

Zoet geurt de linde voor mijn raam,
Die linde, waar een lijster neurt.
- Vlecht tot een krans uw bloemen saam!
Zij nu getroost, wie eenzaam treurt!

Die linde, waar een lijster neurt,
Wat ruischt haar loof, met zacht geluid?
- Zij nu getroost, wie eenzaam treurt!
Brengt blanke bloemen voor de bruid.

Wat ruischt haar loof, met zacht geluid?
Een bruiloftslied? een zegezang?
- Brengt blanke bloemen voor de bruid.
De bleeke Bruigom toefde lang.

Een bruiloftslied, een zegezang
Doortrilt de zoele zomerlucht.
- De bleeke Bruigom toefde lang.
Hoe beeft de bruid! Hoe diep die zucht!

Doortrilt de zoele zomerlucht,
O klokken, met metalen mond!
- Hoe beeft de bruid! Hoe diep die zucht!
Strooit bloemen op de stille spond!

O klokken, met metalen mond,
Verkondt, dat wie vermoeid was, rust!
- Strooit bloemen op de stille spond.
Haar heeft de Dood in slaap gekust.

Verkondt dat wie vermoeid was, rust!
De Zon is dochter van den Nacht.
- Haar heeft de Dood in slaap gekust.
De lelie bloeit in blanken pracht.

IX. Winterlied.

De wolken dreven wondersnel,
De boomen bogen naar elkaar.
- O mannenliefde! o wolkenspel!
Luid sloeg mijn hart, van weemoed zwaar.

De boomen bogen naar elkaar;
Fel blies de kille winterwind.
- Luid sloeg mijn hart, van weemoed zwaar.
'k Had willen weenen als een kind.

Fel blies de kille winterwind,
De looverlooze lanen door.
- 'k Had willen weenen als een kind;
't Was, of die wind mijn hart bevroor.

De looverlooze lanen door,
Toog ooit zoo bleek, zoo stil een paar?
- 't Was, of die wind mijn hart bevroor.
Wij gingen zwijgend naast elkaar.

Toog ooit zoo bleek, zoo stil een paar
De dreven langs, met droever zin?
- Wij gingen zwijgend naast elkaar,
Een troostelooze toekomst in.

De dreven langs, met droever zin
Dan 't laatste blaadje, dat daar beeft...
- Een troostelooze toekomst in,
Waar heil noch hoop in 't harte leeft...

Het laatste blaadje, dat daar beeft,
Zal nooit de nieuwe lente zien.
- Waar heil noch hoop in 't harte leeft,
Wie zal daar liefde en laving biên?

Zal ik de nieuwe lente zien?
O mannenliefde! o wolkenspel!
- Wie zal daar liefde en laving biên?
De wolken dreven wondersnel.

X. Winterwind.

De wolken drijven.
De ontblaarde boomen trillen, nat van tranen,
En zingen 't lied van heil, dat niet mocht blijven.

Waar is 't gevloden?
In 't ruischend loover zongen vink en merel,
Het blauwe zwerk doorzweefden hemelboden.

Een gouden regen
Van zonnestralen kuste kruin en twijgen.
Verliefde paren poosden hier, en zwegen.

O zomernachten!
Vol englenoogen blonk de starrenhemel;
Een vogel zong zijn lied van eeuwig smachten.

In 't manegloren
En 't starrevonklen, streefden pijn en popel,
Met trotschen top, de transen te doorboren.

O hel des harten!
Verloren vreugde in wanhoopstijd herdenken!
Klaag vrij, o woud! beschrei uw wilde smarten!

Vergaan, verdwenen
Is ook mijn heil, doch woorden vindt mijn wee niet...
Klaag gij, o wind! voor ons, die niet meer weenen!

XI. Winternacht.

De volle maan beschijnt de donzen daken
En schittert schel op mijn bevrozen ruiten.
Ik hoor den wind door poort en schoorsteen fluiten,
De honden huilen en de meubels kraken.

Waar 't bloeiend glas mijn ademtocht voelt blaken,
Smelt de ijstooi weg en tuur ik strak naar buiten.
De volle maan beschijnt de donzen daken
En schittert schel op mijn bevrozen ruiten.

Hoe rein rust de Aard nu, onder 't sneeuwen laken!
Heil wie, als zij, den Slaap aan 't hart mag sluiten!
Zwaar wordt de weemoed, die geen woord kan uiten.
Mijn smart en ik, wij weenen niet, wij waken.
De volle maan beschijnt de donzen daken.

XII. Zomerlied.

Op tengere stengelen bengelt
De haver al heen ende weer
En 't zilverig zwellende koren
Wuift wiegelend op ende neer.

O kom, waar roosbloemige klaver
Het bieken tot azen verleidt,
Waar, klapwiekend, zich met de klaproos
De goudenen vlinder vermeit!

Kom dolen door vroolijke velden
En plukken de bloemekens fijn,
En drinken de schoonheid der zonne,
Als gouden, etherische wijn!

Kom zwerven door zeëen van koren!
Zij zandig en zonnig het pad,
Ginds lokt ons de blauwgroene woudzoom;
In nevelen ligt reeds de stad.

Wij poozen op grazige heuvels,
Waar het krekeltje zingt, en wij zien
De torens in 't blauw zich verheffen,
De sneeuwwitte wolken vliên.

Straks zinkt in de mollige zode
De klanklooze voetstap weg.
Buig dan naar mijn lippen en luister
Naar wat ik u fluisterend zeg!

XIII. Over de donkere Dyle.

Over de donkere Dyle
Fladderen donzige duiven.
Boomen, als in een idylle,
Wenken elkander en wuiven.

Over het brokkelig muurtje
Slieren de rozen haar slingers.
Gracelijk groetend zijn buurtje,
Spitst de goû-regen zijn vingers.

Muurbloemen tusschen de spleten
Gluren in 't spiegelend water.
Stil van de stengels gereten,
Regent goû-regen in 't water.

Bloemen, waar drijft ge zoo blij heen?
Wolken, waar wiekt ge als de wind weg?
Leeft er dan geen, die om mij ween'?
Geen, die meelijdend ‘mijn kind’ zegg'?

Scheepje, is er plaats onder 't flappend
Zeil dat u voert langs de stroomen?
Duifje, is er plaats onder 't klappend
Vleugelenpaar, - voor mijn dromen?

Wolken, stort zilveren zegen
Over het woud, waar mijn ziel dwaalt!
Bloemen, schiet op langs de wegen,
Waar nu aan 't loover de ziel faalt!

De olmen, als in een idylle,
Wenken elkander en wuiven...
Over de donkere Dyle,
Fladdert daarheen, o mijn duiven!

XIV. Als een wilde...

Als een wilde, die de schatten
Van zijn bloeiend eiland veil heeft
Voor den loozen, boozen blanke
En hem heer en koning noemt,
Voor een handvol glazen kralen,
Blij, zijn louter goud in ruil geeft,
En het waardelooze halssnoer
Slingert om den vrijen nek,
Voor den vreemdling zich in 't stof werpt,
Op zijn nek des vreemdlings voet zet
En gedwee de blanke hand kust,
Die, licht, morgen, druipt van bloed;

Wee! zoo deed ik: gaf de schatten
Van mijn eenzaam bloeiend eiland,
Zuiver goud en echte paerlen,
Alles, voor een handvol glas:
Gladgeslepen, groote, ronde
Glazen kralen, roode en blauwe,
Los en luchtig saamgeregen
Aan een snoer van elastiek.
'k Waande waarlijk, in mijn onschuld
Nog dat ik een goeden ruil deed.
Zulk een echt natuurkind was ik,
Op mijn eilandje in de zee!
Juichend knielde ik voor den gever,
Kuste blij zijn milde hand en
Zette zelf zijn voet, gehoorzaam,
Op mijn vrijen trotschen nek.

Hij - is koning op mijn eiland,
Ik - leg telkens nieuwe schatten,
Zuiver goud en echte paerlen,
Aan mijns meesters voeten neer.
En het brooze bonte halssnoer
Breekt, de glazen kralen rollen

In het zand en de elastiekdraad
Springt mij in het aangezicht.

O! ik krijg een nieuwen halsband,
Even mooi, wellicht nog mooier,
Maar ik weet nu wat hij waard is
En - mijn schatten ben ik kwijt!

XV. Als een gevangene.

Als een gevangene, in zijn torencel,
Van notendopjes mooie scheepjes maakt,
Wijl 't starre nietsdoen foltert als een hel,
En 't loom gekruip der eenzame uren snel
Gelijkt, wen Arbeids rappe hand ze raakt;

Door 't enge boograam dan zijn gansche vloot
De slotgracht toewerpt en bespiedt hoe lang
De scheepjes drijven, de eene kleine boot
Na de andre ziet verzinken in de sloot,
Een droeven glimlach op de bleeke wang; -

Zoo wierp ook ik mijn notendopjes, fijn
Bewerkte liedren, in de stille gracht

Die om den toren, waar ik droef verkwijn,
Uit kroosgroen water dampen vol venijn
Tot aan mijn cel omhoog zendt, dag en nacht.

Mijn bootjes blijven hangen in het kroos
Of zinken diep in 't zware zwarte slijk.
En niemand ziet hoe ik in 't eene een roos,
In 't andre een zwaan graveerde, - en weer altoos
Begin ik 't nutloos knutselwerk, als blijk

Dat ik nog leef en doen kan wat ik doe.
Soms waagde ik 't wel, te schrijven op een slip
Van mijn gewaad, met bloed'ge woorden, hoe
En wat mijn leed was; dat vertrouwde ik toe
Aan zulk een klein broos scheepje - een poppenschip!

En 't ging verloren, of een knaapje vond
Het nieuwe speelgoed en liep juichend heen,
En gaf zijn vader 't schrift, maar die verstond
Het briefje niet, dat 'k aan mijn bootje bond,
En 'k bleef alleen, o God! zoo gansch alleen!

XVI. Droefenis.

Ik klem mij aan Uw knie en kus Uw kleed,
En vind geen woorden voor mijn droefenis.
O! wist ik wilde woorden voor mijn leed,
Wild als de zee, wanneer 't een stormdag is,
Wild als de wind, die weeklaagt in de wildernis!

Mijn ziel is als de zee. Hoog zwelt de vloed,
Maar tot de sterren stijgen kán zij niet.
Den zwaren golven zweept haar liefdemoed
Omhoog.... dan drijft de hand, die 't Al gebiedt,
Haar weer omlaag en schuim is al wat ze achterliet.

Totdat opnieuw haar woede losbreekt en
Zij weer de sterren te bestormen tracht,

Schuimbekkend, met den zielsangst, (dien ik ken
Door 't stille streven van mijn kleine kracht)
Terwijl de koele maan om 't machtloos pogen lacht.

Ik zeg: mijn ziel is als de zee. Zij weet
Niet wáárom zij wil stijgen, weet niet wie
Dat niet wil; nimmer zag zij door een spleet
Der wolken 't oog van Een, die harmonie
En liefde wil, zooals ik thans uwe oogen zie.

Wee mij, die klanken zocht, mijn leven lang,
Tot vleugels voor mijn ziel, die vrij wil zijn!
En, als een kind, slechts stamelenden zang
Van woorden uit, zoodat mijn kreet van pijn
Of vreugd, een stem gelijkt die roept in de woestijn.

Mijn lamgeslagen vleugels hangen slap.
De weelde van het lied is om mij heen,
Als gouden vlinders, doch mijn hand te rap...
Wijk niet van mij! 'k Heb U en anders geen.
'k Zie tot U op en klem mij aan Uw kleed - en ween.

XVII. In het woud.

Laat mij rusten, bij ruischende boomen,
Aan den zoom van dat zilveren meer!
Zie! de dagen, zij vlieden en komen,
Maar zij brengen mijn vreugde niet weer.
Naar het woud, in het woud, met mijn droomen,
Aan den zoom van dat zilveren meer!

't Is een dag, waar mij woorden voor falen,
In October, zoo plechtig en stil.
En wij zwerven en stijgen en dalen,
Onder 't loof dat ons zegenen wil.
En wij rusten van 't zalige dwalen,
In October, zoo plechtig en stil.

En de zomersche vogelen zwijgen
Maar het water welt op met een klacht
En de wind, in de wuivende twijgen,
Hoe die suizelt, zoo zangerig zacht!
En de goudenen bladeren zijgen
En het water welt op met een klacht.

Zoo verlaten die lokkende lanen!
Zoo voor ons, voor ons beiden alleen!
Kom nu droomen, aan 't meer, bij de zwanen,
Met die heilige stilte om ons heen
En het woud, niet zijn weelde en zijn tranen,
Zoo voor ons, voor ons beiden alleen!

O die dag, nu voor eeuwig verzonken
In de zee van het ziellooze Niet,
Waar mijn liefde, herinneringsdronken,
Hem de reddende handen nog biedt,
Of daar, stervend, zijne oogen nog blonken,
In de zee van het ziellooze Niet!

Laat de goudenen bladeren vallen,
In het bosch, op het mos, in het meer,
Nu, in 't Westen, de wolken zich ballen,

Nu ik ween om de vreugd van weleer.
Laat mijn dagen, als bladeren, vallen
In het bosch, op het mos, in het meer!

Laat mij rusten, bij ruischende boomen,
Aan den zoom van dat zilveren meer.
Zie! de dagen, zij vlieden en komen,
Maar zij brengen mijn vreugde niet weer.
Laat mij droomen, bij ruischende boomen,
Aan den zoom van dat zilveren meer.

XVIII. Oud lied van jonge liefde.

De jonkvrouw doolde in het groene bosch;
Haar tranen regenden op het mos.
De bloemekens blank, de bloemekens blauw,
Die dronken ze op als morgendauw.

De bloemen verkwijnden van droefenis
En fluisterden onder elkaar: - Dit is
Een dauw vol gloed en bitterheid,
Als nooit de Morgen heeft geschreid!

Vroeg was de jonkvrouw opgestaan,
Om onverzeld naar het woud te gaan.
Zij had gedroomd een bangen droom.
Dies vroeg zij troost aan bloem en boom.

- O bloemekens blauw! o bloemekens rood!
Kunt gij mij helpen in mijn nood?
Dan vlecht ik u tusschen mijn haar, tot dank,
Dan draag ik u trouw aan mijn boezem blank.

De bloemekens knikten zoo droef van neen,
Het loover suisde zoo droef om haar heen,
Dat ze, in het gras, op haar kniëen zonk,
Waar, boven haar hoofd, de hemel blonk:

(Een zonnige plek in de looverzee,
Als een stonde van weelde in een wereld van wee).
De smeekende armen hief zij omhoog,
Dat blauwe plekje zocht haar oog.

- O blauwe hemel! hoor aan mijn klacht.
Ik droomde een bangen droom vannacht:
Mijn heil was heen, mijn lief was dood,
Zijn bloed, dat kleurde de bloemekens rood.

Duid mij den zin van dien boozen droom!
Mijn hart is zwaar en mijn stap is loom.
Ware al de zonde der wereld mijn,
Mijn ziele kon niet droever zijn!

En uit den hemel zonnigklaar
Viel goudglans op haar gouden haar.
('t Was 't eenig antwoord, dat hij gaf)
En de berken schudd'en hun loover af.

Als witte vlokken bij wintertijd,
Vlogen de bladeren wijd en zijd.
- Wat meldt ge me in uw stille taal,
O, berkeboom, o zonnestraal?

En verder toog zij door 't struikgewas.
Wie lag daar te slapen in het gras?
Daar lag haar lief in zijn mantel rood.
Toen gaf zij een gil: - Mijn lief is dood!

Zij knielde neer bij den bleeken man
En greep zijn hand en jubelde dan:
- Hij leeft! hij leeft! en zijn trouwe hand
Gloeit in de mijne van minnebrand!

O stil! wat fluistert hij in den droom?
Hoe luistert de maagd met zoeten schroom!
De naam, die met liefde zijn lippen ontvliedt,
O driemaal wee! is de hare niet!

O stil! wat schittert daar aan zijn hand!
't Is een ring, doch van haar geen liefdepand.
En driemaal slaakt zij een wilden gil.
't Is haar bloedend hart, dat breken wil.

Op rees de ridder en op rees zij.
- Boodt gij me uw liefde of uw medelij?
Wee mij die, misleid door uw valschen mond,
Den slang niet vermoedde in uws harten grond!

Voor immer en eeuwig scheiden wij,
Zoowaar sta God ons beiden bij!
Keer weer naar de bode, die me u ontstal!
Ik ga in het klooster, waar 'k sterven zal.

Niets wil ik behouden van geld of goed,
Dan een briefje geschreven met uw bloed,
Met uw naam in het rood op het blank velijn:
Daar wil ik mee begraven zijn.

Sonnetten.

I. Zwijgen.

Ik zocht een zang die lucht gave aan mijn smart,
Een zachte klacht vol zuchten van verlangen.
En zoele tranen vloeiden langs mijn wangen,
In weeken weemoed smolt mijn weenend hart.

Zoo bleef ik machtloos in mijn leed gevangen,
Gelijk een vogel, wien de hemel tart
Door gulden tralies en een knaapje sart,
Met schel gefluit en zoet gevlei, om zangen.

En 'k hoorde een stem: - ‘Vrouw, klaag uw lijden niet!
Al maakte uw lied uw lijdenslast ook lichter,
Sluit om uw ziel den blanken sluier dichter!

‘Gelijk een liefde die zich allen biedt
Is 't lied waarin het hart klopt van den dichter.’
Toen zweeg ik stil: ik wist geen ander lied.

II. Zingen.

Klinkt niet in 't woud de klacht der nachtegalen?
Blinkt niet de glimworm, in 't struweel verscholen?
Waait niet de wind vol geuren van violen,
In lentelaantjes, waar wij droomend dwalen?

Heeft niet de nacht de blanke ster bevolen,
Zoo ver zij kan, te prijken met haar stralen?
Zou ik alleen dan aan mijn roeping falen?
De lucht die 'k inâam dunkte mij gestolen.

Laat mij van schoonheid, liefde en lijden zingen!
Doch, vraagt daar een waarop mijn zangen doelen,
Dien onbescheidene antwoord ik met zwijgen.

Vraagt gij waarom aan 't bloeien der seringen?
Waagt gij te vragen wat de vogels voelen
Die zonnedronken naar den hemel stijgen?

III. Ontwaken.

'k Voel aan de linkerzijde een machtig kloppen:
Mijn hart is uit een langen slaap verrezen.
Een zoete smart doortintelt heel mijn wezen.
Naast nieuwe doornen groeien nieuwe knoppen.

Wie leert mij weder hopen, weder vreezen?
Wie roert mijn ziel met warme vingertoppen?
Wiens medelijden vloeide in balsemdroppen?
Wie sprak zoo zacht: - ‘Uw wonde zal genezen?’

Laat mij een krans u om de lokken winden,
Een zelfgevlochte krans van wilde bloemen,
Waarop, als tranen, perels dauw nog blinken.

Geen volle roos, geen lelie mocht ik vinden:
Viooltjes slechts, wier schoon geen mond zal roemen,
Doch uit wier kelkjes vlinders honig drinken.

IV. Lenteknoppen.

De knoppen zwellen in den zoelen nacht.
O! morgen, morgen zullen ze opengaan!
De twijgen trillen en de stille laan
Is diep ontroerd, als een die zwijgt en wacht.

Op 't zwarte water zwemt een enkle zwaan.
Heel in de verte zwijmt een vogelklacht
En op het mos zijgt door de takken zacht
Het zilverlicht der pasontloken maan.

Ik voel mijn hart zóó zwellen in mijn borst,
Of 't ook wilde openspringen, morgen vroeg,
Als al die groene knoppen om mij heen.

Hart, heugt u niet meer hoe ge eens bloeien dorst
En hoe de storm uw kelk te pletter sloeg?
En wilt ge wêer....? - Stil! zeg het mij alleen!

V. Passiebloem.

Is haar in 't hart de passiebloem ontloken,
Zoo wordt de vrouw aan 't martelkruis geklonken.
De bittre beker wordt haar volgeschonken,
Haar hoofd gebogen en haar kracht gebroken.

Doch de alsem wordt haar wijn en, lijdensdronken,
Dunkt haar, als 't woord van liefde is uitgesproken,
De doornenkroon, van perels bloed omblonken,
Een diadeem, in 't vorstlijk haar gestoken.

Laat vrij de kudde zedig-vrome vrouwen
Voor 't schoon gebed de handen samenvouwen:
- ‘Heb dank, o Heer! dat wij niet zijn als deze!’

Laat vrij de schare hoonend samenrotten,
Vol lagen lust, en met haar lijden spotten!
Wie lijdt om Liefdes wille kent geen vreeze.

VI. Slapend kind.

Terwijl daar buiten wilde stormen loeien,
Slaapt, in haar bedje, 't lieve kind tevreden:
Half blootgewoeld, de reine rozeleden,
De frische wang nog blozend-warm van 't stoeien.

Het donzen dek is losjes nêergegleden.
De blonde lokken, gouden sluier, vloeien
Om 't zacht gezichtje, dat mijn blik blijft boeien.
't Half open mondje heeft nog pas gebeden.

Slaap, kindje, en droom van vlinders en van rozen,
Van 't wuivend woud, waar blijde vogels kweelen
Of van de pop wier wassen koontjes blozen!

Eens zult ook gij, die thans nog droomt van spelen,
Een kroon van doornen om uw voorhoofd voelen
En, bitter weenend, op uw leger woelen.

VII. Avondrood.

Een zachte galm van verre kloosterklokken
Vervult de lucht, die zilvren duiven klieven.
En klankloos dalen blanke bloesemvlokken
Op 't grasfluweel, vol sneeuw van madelieven.

Het zuiderkoeltje omvloeit zoo zoel mijn lokken,
Terwijl ik blader in mijne oude brieven,
Als wilde 't mij tot nieuw geluk verlokken.
Laat af, o lente! ik wil niet weder lieven.

De gouden zon zinkt in haar bed van rozen.
En alle boomen strekken, trillend-teeder,
Hun bloeiende armen uit naar 't hemelblozen.

Ik drink de ziel van meidoorn en seringen.
Vol stillen weemoed daalt gij op mij neder,
Mijn avondrood van schoone erinneringen!

VIII. Godsdienst.

- ‘Hoe richt ge omhoog uw blik vol stille beden,
Als wilde uw oog het blinkend zwerk doorboren?
Het paradijs dat *gij* zoekt is verloren.
Vindt ge in uw ziel geen wereld en geen Eden?

‘Slechts wie, hooghartig, heeft ten God verkoren
Zijn eigen ziel, vindt reeds den hemel heden.’
Toen vloeide een vreugdetrilling door mijn leden,
Alsof me op aarde een hemel werd beschoren.

En zoo verleerde ik, had ik kracht van noode,
Mijn biddende oogen hemelwaarts te heffen;
Doch mijn geloof beweende ik als een doode.

Zie! daar zijn woorden die als pijlen treffen,
Trekt ge ook de schichten schielijk uit de wonden.
Ik zocht een hemel, - 'k heb een hel gevonden.

IX. Spiegelende vijver.

Ik lag in 't woud, waar vogels zingend vlogen
Van boom tot boom, te droomen, in het gras.
Daar, trouwe spiegel van Gods hemelbogen,
Blonk, tusschen 't groen, een blauwe vijverplas.

En 'k zag een bleek gelaat met vragende oogen
In 't helder water. Of 't een wonder was,
Zoo bleef ik staren, over 't riet gebogen,
Diep in die oogen, waar 'k mijn leven las.

O sphinx! wat vraagt ge? - Ik leef een dubbel leven.
Twee zielen wonen in mijn boezem en
'k Voel beiden strijdend naar den voorrang streven.

Hoe zoude ik, die mij zelve een raadsel ben,
Het wereldraadsel 't antwoord kunnen geven
Dat mij moet redden en de sphinx doen sneven?

X. Verleden.

Ik weet een borst vol liefde en mededoogen;
'k Heb aan dien boezem al mijn leed beleden.
Nu staat vóór mij mijn doodgewaand Verleden
En ziet mij aan met tragisch-donkere oogen.

Waar zal ik vliên? Wat baten klacht of beden?
Ik voel dien blik aan *mijn* blik vastgezogen.
Door stille straat en groene looverbogen
IJl 'k aêmloos heen.... trouw volgt de schim mijn schreden.

Kom! laat ons worstlen! in uw klamme handen
Laat ik mijn leven nog niet zonder strijden.
Uw oog schiet vuur, uw adem voel ik branden.

Mijn speer trilt in uw hart en roode beken
Besproeien de aarde..... Aleer uwe oogen breken,
Laat thans uw mond mijn overmacht belijden!

XI. Die oogen.

Neen, niet uw mond, uwe oogen wil ik kussen.
Laat niet mijn ziel in zingenot verzinken!
Laat me uit de lichtbron van uw liefde drinken,
Niet uit den vuurkolk, dien geen tranen blusschen!

O tweelingstarren, die God zelf doet blinken
Hoog aan den hemel van mijn droomen, tusschen
Den wilden stormwind, dien gij weet te sussen
En 't lied der spheren, dat gij hoort wêerklinken!

Mijn vleugels trillen en de blauwe baren
Van 't grondlooze aether lokken mij ten hoogen.
Laat, als twee duiven, ons ten hemel varen!

Mij duizelt... Laat mijn hand niet los!... die oogen!...
Een vrees bevangt mij, die 'k niet weet te noemen...
't Is nacht... bedwelmend geuren de afgrondsbloemen!

XII. Sint Maarten's zomer.

Een goede gids heeft mij de hand genomen.
Mijn donkre ziel verlicht een vreugdestraal.
O heldre herfst! laat nieuwe lent mij droomen!
De boomen bloeien voor de tweede maal.

In 't blanke bruidskleed pralen al die boomen
En zachtkens suizen ze in hun loovertaal:
- ‘Geloof en leef! de lente is wêergekomen!’
En in mijn boezem zingt een nachtegaal.

Zie! weeldetranen wellen mij uit de oogen.
'k Wou heel de wereld wel omarmen thans!
Ik heb, als 't woud, den zomer ingezogen.

O zonnezegen! licht- en lommerdans
Op 't goudgroen mos! o loof- en bloemenbogen!
Leent mij uw schoonheid tot een lentekrans.

XIII. Sidderende liefde.

Ik weet een bloem die zóó de zon bemint
Dat zij van weemoed nauw kan ademhalen,
Wanneer geen enkle van der zonne stralen
Den verren weg naar 't gouden kelkje vindt.

Doch komt door 't blauw een blonde regen dalen
Van lavend licht op 't zachte zomerkind,
Dan siddert zij van liefde, alsof de wind
Door loof en stengel zuchtend heen kwam dwalen.

Zon van mijn ziel! mijn ziel gelijkt die bloem:
Een gouden kelk vol sidderende liefde.
Wat waar die kelk, zoo daar geen straal in viel?

En zonder u, dien ik mijn zonlicht noem,
Wat ware ik zelve, als niet uw blik doorkliefde
Den grijzen nevel hangende op mijn ziel?

XIV. Offerkransen.

Ik kan niet zwijgen en ik mag niet spreken.
Mijn kleine kamer houdt mijn groot verlangen
En heilge schroom 't klapwiekend lied gevangen.
O laat mij zingen, of mijn hart zal breken!

Mag niet de dichter zachtberoosde wangen,
Lieflachende oogen, die hem starren leken
En lokkengoud, dat zongoud doet verbleeken,
Onsterflijk maken in gewijde zangen?

Ik, die de schoonheid van uw ziel wil roemen,
Mag met den mijnen niet uw naam verbinden,
Zoodat met *mijn* lied U de menschen noemen.

Laat me, als een god, uw altaar dan omwinden
Met groene kransen! Moge uw blik begroeten
Mijne arme bloemen aan uw marmren voeten!

XV. Bladerregen.

En ruischend daalt de rosse bladerregen,
In 't gouden zonlicht, op de zoden nêer
En tusschen 't loover lacht de lucht mij tegen,
Als lichtblauwe oogen, weemoedsvol en têer.

O blonde blaadren, zijgende als de zegen
Van 't stille woud, dat sterven gaat, wanneer
Zal 'k wêer zoo dwalen langs diezelfde wegen?
En zachte stemmen zingen: - 'Nimmermeer!

Eénzelfde lot werd ons en u beschoren:
Slaat wêer het woud zijn groenen mantel om,
Voor o n s noch u zal nieuwe lente gloren.

Dan, doolt gij droef, in 't ruischend heiligdom,
Ons teeder fluistren zult gij niet meer hooren,
Dezelfde stem zegt u niet weder: - 'Kom!'

XVI. Wilde bloemen.

Gelijk een meisje 't beeld, dat haar genas,
Haar bloemen brengt, waaraan de dauw nog beeft,
- En 't grieft haar wél dat zij niet anders heeft
Dan wilde bloemen, die zij samenlas; -

En 't beeld vertelt hoe blij ze is, dat zij leeft
En blij kán zijn en hupplen over 't gras,
En dat zij vromer zijn wil dan zij was
En daaglijks loven wie haar 't leven geeft;

Zoo kniel ook ik, deemoedig-dankbaar, voor
Wie aan mijn ziel een wonder deed en zeg
Hem alles; 'k weet: bij hem vind ik gehoor.

Mijn hooge heilige, aan uw voeten leg
Ik aarzlend al de bloemen van mijn lied.
Mijn lieve heilige, anders heb ik niet.

XVII. Herfst.

De wolken drijven en de golven stroomen.
De zwaluwzwermen vliegen naar het Zuiden.
O wilde wind, wat moet uw lied beduiden?
Is 't wel de wind, die weeklaagt in de boomen?

Nog bloedt mijn wond; waar bloeien balsemkruiden?
Een wreed verleden heeft mijn vreugd genomen
En wie ik wachtte zal tot mij niet komen.
Is 't voor een doode, dat die klokken luiden?

Kort was mijn dag. Mijn zonne zag ik tanen,
Mijn blik omneveld door een floers van tranen.
Waar leidt mijn weg? Ik ga alleen.... 't Is donker.

O zwarte vloed, bergt ge in uw boezem vrede?
Omlaag, geen licht, omhoog, geen stargeflonker!
Vliet gij naar zee, o golven, neemt mij mede!

XVIII. Winterwake.

O nevelnacht, waarin geen sterren stralen!
O diepe, doffe stilte dezer stonde!
Geen klokketoon, die plechtig 't uur verkonde!
Niets hoor ik, dan mijn eigen ademhalen.

't Waar zoet voor mij, de in 's levens strijd gewonde,
In 't rustig rijk der droomen rond te dwalen.
Dan ach! ik voel de fantasie mij falen,
Die vaak mij leidde, opdat ik vreugde vonde.

Doodsbleek en roerloos, lig ik op mijn leger.
Zijn 't klamme vingers, die mijn keel omknellen?
Zwaar hijgt mijn borst; angst verft mijn wangen veeger.

God!.... Help mij, God, den Booze neêr te vellen!
- Geen antwoord..... Niets dan 't kloppen van mijn slapen! -
God! menschen lijden, en uwe englen slapen!

XIX. Avondbede.

De kindren knielden, biddend, aan mijn schoot
En vouwden, vroom, de fijne handjes samen.
Van beider lipjes klonk een plechtig ‘Amen!’
Toen ik haar teeder in mijne armen sloot.

Warm woei de lucht, door loof-omlijste ramen,
Waarop de zon haar roode glansen goot.
De bloemhof geurde, een late lijster floot,
En schoone vrede scheen heel de aard te omvâmen.

Stil mijmrend, op die hoofdjes, goud en brons,
Legde ik, heel zacht, mijn zegenende handen:
- ‘Rein blijve uw ziel, o gij, die bidt voor ons!’

'k Voelde in mijn boezem nieuw geloof ontbranden
En vreugdevleuglen, blank als duivendons,
Ontvoerden mij naar verre droomenlanden.

XX. Vergiftigd.

Gelijk een vrouw, die weerkeerde over zee,
Naar 't vaderland, en zich verkwijnen voelt,
Wijl slopend gif haar traag door de aadren woelt
- Ga waar zij wil, haar smarten neemt zij mee! -

Draag ik den pijn, waar vaak mijn zang op doelt,
Diep in mijn borst en 't rooft mij vreugde en vrêe.
Weer kruipt en knaagt mijn welbekende wee,
Weer vlamt de vuurgloed, dien geen zucht verkoelt.

Ik zeilde ook eens naar 't verre droomenland
En toefde een poos, doch mocht niet lang daar zijn.
Droef toog ik heen van 't zegenrijke strand.

Sloop daar een slang? Was daar de lucht venijn?
Verried me een vriend? - O wist ik welke hand
Dien druppel gif goot in mijn levenswijn!

XXI. Levend begraven.

Ik ben als een die levend werd begraven,
Op 't bloedig slagveld, onder 't wicht der lijken.
De looden last wil van mijn borst niet wijken.
Ik schrei om hulp... geen redder komt mij laven!

De zwaarden klettren en de vaandels prijken,
De grond is rood, de ruiters hoor ik draven.
Belust op buit, omzweeft me een zwerm van raven.
Mijn bloed stroomt weg, ik voel mijn kracht bezwijken.

Mijn trouwe vrienden, waar nu toeft gij allen?
Laat gij mij thans uw liefde niet bemerken?
Zijt gij ook, machtloos, in den strijd gevallen?

Werdt ge ook begraven, naamloos, zonder zerken,
In 't zand, gedrenkt met bloed van duizendtallen?
Voelt gij, als ik, den wind der ravenvlerken?

XXII. Vertreden bloem.

O blanke bloem, in 't slijk der straat vertreden!
Verworpne, die geen Christus redden zal!
Herdenk den eersten kus dien, lang geleden,
Een koene knaap u van de lippen stal!

De zon dook weg; de liefde was beleden,
De heesters hoog en 't looverlaantje smal.
En de eerste vonk, in 't wachtend hart gegleden,
Verteerde uw ziel en bracht uw eer ten val.

Thans laaft uw mond den lust van meer dan eenen.
Die zoete beker van bezield robijn
Gaat kwistig rond, vol wulpschen minnewijn.

Terwijl de menigt' rondschoolt om u henen,
Bloedt ge aan uw kruis van zonde, schande en pijn.
Doch wie aan 't kruis u vastklonk, is verdwenen.

XXIII. Lach.

Ik heb gelachen, wijl ik niet wou schreien,
Toen mij de vriend mijns harten had verraden.
Ik stond alleen aan 't kruispunt onzer paden.
Hij ging, waar blijden zich ten feestdans reien.

Vaarwel den weg, dien wij te saam betraden!
Mijn gids verlaat me in donkre doodsvalleien,
Waar zon noch bloem mijn blik met hoop wil vleien
En 'k eenzaam moet door wilde stroomen waden.

Lang valt de weg aan wankelende voeten,
Wanneer geen arm de zwervensmoede beuren,
Geen vriendenstem de stilte komt verzoeten.

Wie mij verried, zal ik dien nog betreuren?
Geen traan voor dezen! - Mocht ik hem ontmoeten,
Ik lachte wêer, al zou 't mijn lippen scheuren!

XXIV. Herinnering.

Rood daalt de zon; de purpren plassen glimmen.
In 't welkend woudloof ruischt de wind van 't Noorden.
Waar zijn de vooglen, die mijn zin bekoorden?
De blaadren vallen, de avondnevels klimmen.

Door laan en heester varen droeve akkoorden.
Uit grauwen mist verrijzen bleeke schimmen
En, als een klaaglied, stijgt ter westerkimmen
Een stervenstrilling van ontwijde woorden.

Koel blijft mijn blik, mijn voorhoofd bleek, doch effen,
Terwijl ik, peinzend, ronddool door de dreven,
En tracht, mijn ziel hoog boven 't lot te heffen.

Ik wil niet omzien naar 't verloren leven.
Licht zou de vlam van 't Cherubzwaard mij treffen,
Vóór 't Paradijs, waaruit ik ben verdreven!

XXV. Simsons weemoed.

De Heer gebood: - ‘Versla de Philistijnen!’
Ik schudde blij, vol leeuwenmoed, de haren.
Gods eigen kracht docht me in de ziel gevaren.
Hoog sloeg mijn hart: niet langer zou 't verkwijnen.

Op! naar het kampveld, zwart van legerscharen!
Straks kreunt de vijand, als een woud van pijnen.
Dan velt mijn arm, wie thans nog helden schijnen,
Gelijk de sikkel, rijpe korenaren.

Voor grootsche daden had mij God verkoren.
Doch, eer ik 't land verlost had van zijn plagen,
Liet zich mijn tong 't geheim mijns arms ontlokken.

En slapend viel ik in der Liefste lagen...
En 'k voel nog, - blind, gebonden en verloren -
De kon van 't staal, dat knarstandde in mijn lokken.

XXVI. De wel.

Als een die, wandlend in een groot groen woud,
Een wijle nêerzit bij een waterwel,
En in zijn handen 't water schept, dat snel
Vervliet, tot hij geen druppel overhoudt;

En, in gepeinzen, telkens wêer dat spel
Herhaalt, als had hij nimmermeer aanschouwd
Hoe 't vonklend vocht, als levend zonnegoud,
Zich niet laat vangen in de kleine cel;

Zoo schepte ook ik mijn dagen uit de bron
Des levens en verblijdde me in den glans
Van 't water, helder in de lentezon.

Ik droomde en 't water vloeide weg... en thans
Herdenkt mijn dorst, nog immer ongestild,
De dagen, die ik spelend heb verspild.

XXVII. Plicht.

Als een arm kind, dat met haar mandje gaat
Naar 't bosch en al de bloemen, die zij vindt,
Onhandig- lief met halmen samenbindt,
Om tuiltjes te verkoopen langs de straat;

En weelde voelt, wijl 't heele bosch haar mint:
Het mos, de lauwe beek, waardoor zij waadt,
En ieder bloempje dat zich plukken laat,
Hier een viooltje en daar een hyacinth;

Maar schuins door 't loover blinkt de zon reeds rood
En 't kind schrikt op.... zij kan niet meer naar stad
En als zij t' huiskomt, slaan zij haar nog dood!

Zoo blijf ik vreugde zoeken en vergeet
Dat ik nog ver moet, langs een stoffig pad.
En zie! de dag is om, aleer ik 't weet.

XXVIII. In de kerk.

Geheimvol tint de gloed der zilvren lampen
De blanke beelden, die betooverd schijnen,
En 't outer waar, omwolkt van wierookdampen,
In marmren vazen, roos en lelie kwijnen.

Aan 't lichtend kruis, gemaald in scherpe lijnen,
Hangt, bleek en zwichtend onder 't wicht der rampen,
De Man der Smart zijn laatsten kamp te kampen.
't Bloed zijner wonden vonkelt als robijnen.

Een rimplig vrouwtje, in 't zwart gewaad der weeuwen,
Voor 't altaar knielend, brengt haar offerande:
Een witte waskaars, die voor Christus brande.

Hoe blinkt uw vuurbaak door den nacht der eeuwen,
O zoet geloof, opdat geen scheepje strande!
- Hoog zwelt de zee, mijn bootje omfladdren meeuwen.

XXIX. Vreugdebloem.

Leg niet te snel het boek der jeugd ter zijde!
Het beste blad, wellicht, bleef ongelezen.
Verstoot hem niet, die gaarne uw troost wil wezen.
Vrees niet te zeer, dat weelde uw ziel ontwijde.

Licht kon zijn hand ten leste uw leed genezen
Wellicht is hij - o bruid, begroet hem blijde! -
De Zaligmaker, die uw ziel bevrijde:
- 'Sta op en leef!' En zie! gij zijt verrezen.

Wel waart gij schoon, verloren lentebloemen,
Doch aldoordringend is uw geur te noemen,
O roos der vreugd, met tranendauw bepereld!

Op snelle wieken stijgt gij saam ten hoogen.
Hij wordt uw god, zijn liefde, gansch uw wereld,
En heel den hemel vindt gij in zijne oogen.

XXX. Bij 't water.

Ik lag in 't lommer, aan de zachte zoomen
Der vlugge beek, die schuimend dalwaarts schiet,
En peinzend luisterde ik naar 't levenslied
Van 't wellend water, dat naar zee wil stroomen.

- ‘O! naar de zee, waar 't nietig zijn vervliet
In 't eeuwig niet-zijn, waar, verlost van droomen,
Wat leeft naar streeft, wat leven zal, moet komen,
Mijn hoop, mijn hemel: 't alverslindend Niet!’

Toen bleek mij dat wat ik de waarheid noemde,
Mijn waarheid, maar een waan voor andren was,
Wijl ik met woorden 't ledig Niet verbloemde;

En waan al wat ik dacht en schreef en las,
En al mijn liefde en al mijn levenslijden,
Een spel van goden, die zich wreed verblijden.

XXXI. Roeping.

Ik stond alleen bij 's Levens donkren stroom
En staarde strak in 't wilde water nêer.
Daar riep een stem mij bij den naam, zoo têer
En dringend, dat ik opvoer uit mijn droom.

En plechtig klonk mijn antwoord: - ‘Spreek, o Heer!
Uw dienstmaagd luistert.’ Bleek van heiligen schroom,
Vatte ik Gods sluier bij den zilvren zoom.
En 't werd me, als tuurde ik in een diep blauw meer.

Zoo wekte een stem den godgewijden knaap,
Die, maagdlijk sluimrend, in den tempel lag,
En driemaal vlood naar Heli, uit den slaap.

Ten vierdemale riep God: ‘Samuel!’
Toen boog hij 't hoofd, en zeeg ter aarde, en zag.
Doch *ik* begreep dat éérste roepen wel.

XXXII. Maria.

Zij hoorde een vleugelruischen door 't vertrek,
Zij zag een lelie bloeien aan haar voet.
En de engel sprak: - ‘Maria, wees gegroet,
Gebenedijde, die Gods liefde dekk'!

Gij hebt genade in 's Heeren oog ontmoet,
Vrees niet! Heil Haar die Hem tot moeder strekk',
Gods eigen Zoon, dien u de Geest verwekk'!’
De Jonkvrouw beefde. 't Was zoo vreemd, zoo zoet!

En de engel vlood. En lang nog stond zij daar,
Als eene, op wie te zwaar een zegen viel.
Zij voelde een kus, de Geest kwam over haar.

O heilge held, zet op den Slang uw hiel!
O zoon van God, dien 'k eens der wereld baar,
Verlosser, dien ik omdraag in mijn ziel!

XXXIII. De jongste dag.

Toen hoorde ik vleugelkleppen, of een zwaan
Zich nêerliet bij mijn leger en ik zag
Een engel met een blinkend zwaard. Ik lag
Verlamd, als zij die weldra sterven gaan.

Toen sprak hij: - ‘Wee! gedenk den Oordeelsdag,
Wanneer gij, naakt, zult voor uw Rechter staan,
Met al uw zonden!’ En hij zag mij aan.
En 't was verplettrend als een donderslag.

En driemaal rees en daalde 't vlammend zwaard
En driemaal gloorde een lichtkruis op de lucht
En, toen hij heenvloog, beefde driemaal de aard.

Die engel Gods! nog sidder ik voor hem,
Die alles weet en sterk is en geducht.
Ik zie die oogen en ik hoor die stem.

XXXIV. Dood.

En ver van de aarde voelde ik me opgeheven,
In 't nachtlijk donker, door den stillen Dood.
En langzaam klepperde, in een lucht als lood,
Zijn matte vleugelslag bij 't opwaarts zweven.

Ik vroeg: - ‘Wanneer aanschouw ik 't morgenrood
Van de eeuwigheid die thans mij wordt gegeven?’
En de engel sprak: ‘De Heer van dood en leven
Bestemde uw lot; ik doe als Hij gebood.’

En, als een bloem gebroken op haar stengel,
Zwijmde ik van angst in de armen van den engel.
- ‘O gij die 't weet, wacht hemel mij of hel?’

- ‘Ver van Gods toom, doch ver van 't stergewemel,
Zult ge eeuwig zweven tusschen hel en hemel!’
En vóór hij sprak, voelde ik mijn vonnis wel.

XXXV. Christophoros.

En in de beek stond reeds mijn voet gebaad,
- Een beek, door dubblen dorst van zon en zand
Half leeggezogen - toen een kinderhand
Mij vasthield bij den zoom van mijn gewaad.

En als een rooswolk in een gouden rand,
Lachte in een lijst van goudhaar zijn gelaat,
Terwijl hij sprak: - ‘Zoo gij door 't water waadt,
Draag me op uw schoudren naar dat schoone land!’

En alzoo deed ik, doch, toen ik hem droeg,
Werd wat mij licht leek, middlerwege, als lood,
En 't water zwol zóó dreigend, dat ik vroeg:

- ‘Moet ik nu sterven en zijt gij de Dood?’
Doch hij: - ‘De Dood niet, maar uw Meester wel!’
Toen zweeg de storm en 'k zei: - ‘Emmanuel!’

XXXVI. Storm op zee.

Toen sloeg de wilde storm mijn bootje aan stukken
En 'k lag te worstlen met de booze baren.
Daar greep een sterke hand mij bij de haren
En 'k voelde een arm de golven mij ontrukken.

Toen zag ik Hem, de redder uit gevaren,
Voor wien de wind zwijgt en de zee moet bukken,
De woeste waatren met den voetzool drukken.
En, kalm, met oogen die als sterren waren,

Zag hij mij aan en sprak: - ‘Ontplooi uw vleuglen!
Hoe liet ge u zinken in de Zee der Smarten,
Gij die kunt stijgen, waar de sterren bloeien!’

Toen wies mijn kracht, - wie kon mijn vlucht beteuglen? -
En opwaarts steeg ik, in de vreugd mijns harten,
Hem lovend, die mijn vleugelen deed groeien.

XXXVII. Waan.

Toen bracht mijn Gids mij in een stillen tuin,
Met donkre lanen kronklend over 't gras.
En bloemen bloeiden tusschen 't struikgewas
En gouden vruchten sierden kruin bij kruin.

Ik plukte een schoone bloem, doch eer zij was
Gebroken van haar stengel, werd zij bruin.
Ik plukte een vrucht - het zonlicht lonkte schuin -
En de appel bleek vol bitterheid en asch.

Toen brandde een blos van toorn op mijn gelaat
En 'k vroeg: - ‘Hoe brengt mijn goede gids mij hier,
Waar al wat is, geen wezen heeft, maar schijn?’

- ‘Opdat uw lied, sprak hij, geen logen vier',
Opdat uw hand zich niet verleiden laat
Den Waan te plukken voor het ware Zijn.’

XXXVIII. Liefde.

I.

En langs een wand van rotsen, rug aan rug,
Volgde ik een pad verlicht door maan noch zon.
Toen stond ik vóór een afgrond en ik kon
Geen handbreed verder en geen stap terug.

En de angst des doods kwam over me, ik begon
Te beven en ik riep: - ‘Wie bouwt me een brug?’
En 't ver gebergte gaf mij, hoonend-stug,
Mijn woorden wêer, tot wanhoop mij verwon.

Toen zag ik naast me een marmerbleek gelaat
Met donkere oogen, vonklende in den nacht,
En 'k hoorde een stem, gebiedend, schoon zeer zacht:

- ‘Zoo ge om mijn hals vertrouwend de armen slaat,
Draag ik u over de' afgrond!’ - Ik dan, als
Een kind, sloeg de armen, zwijgend, om zijn hals.

II.

Ik hoorde 't ruischen van zijn vleugelslag
En anders niet. Toen vroeg ik: - ‘Wie zijt gij?
'k Voel me aan uw borst zoo veilig en zoo blij,
Als hadde ik niet geleefd vóór dezen dag.’

Maar zwijgend vloog hij voort naar de andre zij
Van de' afgrond, en ik weende om wat ik zag:
De weemoedswel die in zijne oogen lag
Vloeide over. - ‘Engel, is die traan voor mij?’

En na een wijle sprak hij: - ‘Ja, ik ween
Om wat ge in mijn naam lijden moest weleer
En wéér moet lijden. Zie, hier blijft ge alleen.’

En in een woud liet hij met mij zich nêer,
Sloot met een kus mijne oogen en.... vloog heen.
En 'k zeeg ter aarde en hoorde en zag niet meer.

XXXIX. Heimwee.

De Zwitzerknaap, die van zijn bergen droomt,
Ziet gletschers glinstren, blauw, in 't licht der maan,
Of kruinen gloren bij het ondergaan
Der zon, wier roosgloed de Alpen overstroomt.

Reeds gluurt, bij 't kraaien van den waakschen haan,
De grijze morgen tusschen 't kaal geboomt,
Terwijl de slaper, die te ontwaken schroomt,
Zijn droom blijft droomen; doch reeds wijkt de waan.

En dubbel droef, in 't verre, vreemde land,
Dunkt hem de dag, na zulk een schoonen droom,
Zoodat hij weent, door heimwee overmand.

'k Houd de oogen dicht, wijl ik te ontwaken schroom
En voort *wil* sluimren, doch reeds vliedt de slaap...
En 'k ween van heimwee, als de Zwitzerknaap.

XL. Aan mijn ziel.

Vrees niet, mijn ziel, ik zal u nooit verraden!
Heb ik voor u geen slepend kleed geweven,
Als voor een bruid, wier rozeblos komt beven
Door 't wazig wit van sluier en gewaden?

Wijl 'k van uw lach en tranen heb geschreven,
Wijkt ge in het woud en strooit de blanke bladen,
Vol kleine zangen, langs de kronkelpaden,
En deinst terug voor 't woelig menschenleven.

Klaag mij niet aan, o ziel, mij driemaal heilig!
'k Ontwijdde u niet. Wend af, uit mededoogen,
Den stillen weemoed van uw donkere oogen!

Zijn uw geheimen in mijn borst niet veilig?
Was 't u niet wel, met mij alleen te wezen
En schoone bloemen uit mijn hof te lezen?